БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 231 (8756)
СЕНТЯБРИИН 30
ВТОРНИК
1958 он
Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Бүхы һолоомо, мэхиинэ һайнаар суглуулжа абая

Малингаа ээлжээтэбэшэ XXI съезэд нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаһан дээ уужам үргэн Совет оронһоо ажалшад, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад, социалистическэ мүрысөөн оролсон, хүдэлмэриин... хүсые үдэрһөө үдэртэ улам... Мүнөө олонхи аймагай үбэлжэлгэдэ... ороһо-тариянай болон ... урагамалнуудай ургаса хураалгын дүүрэдэ байхада, бүхы хүсэ... хүдэлмэриин шэнжэлгээ, машина техника хүсэ, арга боломжонуудые ... элсүүлжэ, үбэлжэлгэдэ ... бэлдэжэ гээшэ колхоз, ... ай эгээн шухала зорилго ...

... ышые мэдэһээр ниитын малай сагта үбһэ тэжээлээр ... шадабал, һү, ... эзэр дээшэлүүлхэ, малайнгаа гарза хорологүйгөөр байха бшуу. Юуб гэхэдэ, мазэр үбэр малай байжа эдеэлжэ зунайхиһаа һурагүй ута, ... үбэлэй һаранудта абадуудын ... ниин үнэ сэншье һурагүй, байдаг гээшэ. Тиимэһээ ... малай хүдэлмэриин ... малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэридэ бүхы ... хандуулжа, малайнгаа ... хашаа хорёое хаһа сагтань ... дулаалжа, үбһэ эзэ... хэрэгтэй газартань зөөжэ, ... бүхы һолоомо, мэхиинэ ... суглуулжа абана. Тусхайлбал, ... аймагай «Путь Октября», ... аймагай Сталинай нэрэмжэ ... болон бусадшье аймагуудай ... совхозууд малайнгаа үбэлжэлгэдэ муу бэшээр бэлдэжэ байна.

Гэбэшье республикын олохон колхоз, совхозууд нийтын хэрэгтэй ... үбһэ тэжээлэй ... байха юм. Жэшээлхэдэ, ... ниитын малда хэрэгтэй ... тэжээлэй миил 59,8 процент бэлдэгдэһэнэй. Мүн ... тэжээл—силосые нёдондо... ороо һурагүй багаар дарагдаа. Колхоз, совхозуудта бүхы... ... силосые үнеэн бүдаа... үзэхэдэ, оройдоол ... тонно хүртэнэ. Тэдэ ... бүрдэлдэй тохёолдоод ... зарим колхоз, совхозуудай ... үйлэдбэрилэгшэд поли дээрэхи ... һолоомо, мэхиинэ суглуулжа, ... маалжэлгээ дүтүүе хүсөөжэ ... «үхэр малнай ... ондо ороно бээз» гэһэндэл ... хүдэлмэриие тон мүрэлүүлжэ, һанаа амархан һургүй, ... гэшэн тусэ ... үзэн.

... аймагуудта ороһо тарияаной һолоомо, мэхиинэ зүбөөр суглуулжа абаха ... нэгэ үйлэдбэрилэлгэ, нилээд ехэ нэмэлтэ болодог гээшэ. Зарим ... совхозууд бүхы һолоомоёо ... сэбэрээр абажа, үбэлэй малдаа һайнаар хэрэглэжэ, үбһэ, силостэй хонтаргуулжа эдюулээд, ... ехэ хэмнэл алмадаг, ... байна. Энээн тушаа Тарбагатайн аймагай колхозуудай ... һайшаамаар. Үнгэрэгшэ ... һоолоомоёо олохон колхоозууд ... суглуулжа абаад, ... һэрэгшэхэ, ... алдэбтээжэ, амтаруулжа, ... хүүд хурэлэд ... дээшэ ... хүдэлмэри ... Энэшье жэлдэ тус ... олонхи колхоозууд тарияагаа хураахадаа бүхы һолоомоёо суглуулжа, зүбөөр һүрилжэ абаа юм. Мүн Түнхэнэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ тариягаа хураахатайгаа сасуу һолоомоё тэрэ бэеэрнь суглуулжа һүрилөөд, мүнөө тэрэнээ малайнгаа үбэлжэлгын газарта зөөжэ, тусхай машинаар хэршэжэ, бэлдэжэ байна.

Гэбэшье республикын колхоз, совхозуудта һолоомо суглуулха, һүрилхэ хүдэлмэри тон муугаар, хайша хэрэгүй ябуулагдана. Яруунын, Байкало-Кударын, Кабанскын аймагууд жэлһээ жэлдэ һолоомоёо хүсэд суглуулжа абадаггүй, тэрэнээ саһанда даруулжа, нилээд ехэ тэжээлээ дэмы хосороодог байна.

Байгша ондошье эдэ аймагуудта тариянайнь газарай ехэнхи һолоомо суглуулагдаагүй, жэжэхэнүүдээр эндэ тэндэ хаягдашанхай, үхэр малда гэшхэгдэжэ, һалхи бороодо норожо, гутажа, үргүйдэжэ хэбтэнэ. Тиихэдэ Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Рыбаков, зоотехнигынь нүхэр Кулаковский) нёдондо жэлдэ һолоомоёо яһала һайнаар суглуулжа, зүбөөр хэрэглэһэн аад, энэ жэлдэ тариялан дээрэхи нэгэшье центнер һолоомоёо суглуулаа, сомоогүй, үрилтэ хоролтодо оруулжа байһаар.

Мүнөө саг нилээд хожом болобо. Ингээд удхагүй зарим газарта байрын саһан орохонь гээшэ. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нэгэшье үдэр гээнгүй һолоомо суглуулга, һүрилгэлдэ тусхай хүнүүдые, трактор, машинануудые олоор хабаадуулжа, энэ шухала хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ зэргэтэй. Колхоз, совхоз, РТС-үүдтэ бии байгаа бүхы тракторна шэрэгүүл, шарга, үбһэ һолоомо шэрэхэ машина олоор табижа, таряан дээрэхи килограммшье һолоомо үлөөнгүй һайнаар суглуулжа, һүрилжэ абахын түлөө тэмсэхэ саг ерээ. Гадна энэ ажалда хүдэлмэришэдые али болохоор урмашуулжа, үбгэд, хүгшэдые һолоомо суглуулга, һүрилгэлдэ олоор элсүүлхэдэ таарамжатай. Тиихэдэ һолоомоёо шадаал һаа эртээһээ үхэр малайнгаа байрада зөөжэ, дулаан байһанһаа тэрэнээ хэршэжэ абаха шухала. Ногообор, нойтон һолоомые халаха, гутахагүйгөөр зүбөөр һүрилхэ хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэриие колхозуудай комплексно бригадын бригадирнууд, зоотехнигүүд хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Ойрын үдэрнүүдтэ бүхы һолоомо, мэхиинэе суглуулжа абахын тула колхоз, совхозуудай эхин партийна организацинууд, КПСС-эй айком, аймгүйсэдкомууд энэ шухала хүдэлмэриие өөһэдынгөө үдэр бүриин хиналта доро абажа, бодотоор хүтэлбэрилхэ зэргэтэй.

Нүхэд колхозшонгууд, механизаторнууд! Ниитынгээ малые садхаалан, тобир тарганаар үбэлжүүлхын тула таряан дээрэхи бүхы һолоомо, мэхиинэе ойрын үдэрнүүдтэ сүм суглуулжа, һүрилжэ абахын түлөө ажалайнгаа эршэ хүсэ улам шангадхажа, социалистическэ мүрысөө үргөөр дэлгэрүүлэе.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Академик Т. Д. Лысенкые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Академик Т. Д. Лысенкын түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь холбуулан, мүн хүдөө ажахын наукые хүгжөөхэ тушаа ехэ ажал ябуулһанайнгаа хүгжөөлгэдэ бодото туһаламжа үзүүлһыень хараада абажа, академик Лысенко Трофим Денисовичые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1958 оной сентябриин 27.

КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ

Үдэр бүри даабаряа дүүргэжэ, ажалай үндэр амжалта туйлая!

*

Һайса бэлдэһэнэйнгээ ашаар

Энэ жэлэй таряа хураалгын үедэ Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоздо дүй дүршэл ехэтэй комбайнер Борис Иванович Кокориной хураалгын агрегадынхид һайн шанартай, бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгаран гараа.

Олон жэлдэ хүдэлһэн, машинаяа, ажал хүдэлмэреэ эрхимээр шудалһан энэ механизатор таряа хураалгын эхилхэһээ холо урид комбайнаа һайнаар заһабарилжа, бүхы узел, детальнуудыень шалгаһан, гэнжэнүүд, зохидоор шангаажа, хюрөө, молотилкыень зүбөөр тааруулан тодхоһон байна. Гадна тарияагаа хадажа, хураажа эхилхынгээ урда участок бүхэнэй газарые наринаар шалгажа, урагсынь эдеэшэжэ захаламсаар, амаарлан хадажа эхилээ һэн. Хураалгада һайнаар бэлдэһэн, ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанайнгаа ашаар агрегадынхид үдэр бүри 20—25 гектар хураадаг байба. Зарим наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ 28—30 гектар хүргэдэг һэн. Тиигэжэ нүхэр Кокорин «С-6» комбайнаар 15—16 үдэрэй туршада хамта 350 гаран гектар таряа хадаа, хураагаа.

Н. Хазагаев.

Силос даралгаар шалгарба

Үдэр хоног ошохо тудам сагай уларил хүйтэржэ, ургамал ногоон хагдаржа захалаа. Тиимэһээ Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид шэмэтэ тэжээл—силос хэрэр даража абахын тула минута, часшье гээнгүй, һүүлшын үдэрнүүдтэ эршэмтэй шангаар ажаллаа.

Колхозой 2-дохи комплексно бригадын гэшүүд (бригадирынь нүхэр Побоков) 175 тонно силосэй нүхэ (траншей) 3 үдэрэй туршада дүүргэжэ, үдэртөө 60—65 тонно силос даралдаг байба. Эндэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүд нүхэд В. Сосновская, А. Пашинская, М. Калмыкова, Е. Андреева эрхимээр, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа. Мүн сабшагдаһан зелёнкын ногоон энэ набша зөөхэ, шэрэхэдээ, автомашинын жолоошон нүхэр Я. Плюснин үдэр бүриингөө даабарие ходо 130—150 процент дүүргэдэг байгаа. Силосэй комбайнаар зелёнко хураахадаа тракторист нүхэр А. Тютрин, комбайнер П. Вершинин баһал һаадгүйгөөр хүдэлөө.

Н. Гуслякова.

* *

Баунтын алташадай амжалта

Намарай хүйтэн сагай ерэбэшье, Баунтын аймагай алта малтагшад хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Алта малтагшадай коллективууд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, социалистическэ мүрысөө улам үргэдхэжэ байна.

— Манай драгын коллектив Витимкан голой эрьедэ хүдэлмэрилжэ байна,—гэжэ 437-дохи драгын түрүү хүдэлмэришэн Михаил Копылов хөөрэнэ.—Бидэнэр түрэн урасхалтай таагүй газарта хүдэлжэ байгаашье һаа, графигаа таһалдуулнагүйбди. Алта малтан угаадаг драга машинаяа техническэ талаарнь һайнаар харууһалжа, үдэр бүриингөө даалгабарие амжалтатайгаар дүүргэнэбди.

Энэ драгын коллектив алта малтагын сезоной эхилһээр түрүү коллективүүдэй зэргэдэ ябалсана. Август һарада алта малтаха даалгабаряа 151 процент дүүргэһэн байгаа һаа, сентябрьда бүри ехэ амжалта туйлаба. Тус коллективэй түрүү механизаторнууд М. Копылов, С. Сокольников, В. Елшин, Ф. Мисюркеев гэгшэд ажал хэрэгээ һайнаар мэдэдэг тулада ямар нэгэн деталиин эбдэрхэдэ, тэрэниие дары түргөөр заһабарилжа, техникэеэ нэгэшье үдэр миин байлганагүй.

Цыпиканай прийскын 432-дохи драгын команда баһал амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Ахалагша машинист нүхэр Парфировай хүтэлбэри доро тус команда партиин XXI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа һайнаар дүүргэнэ. Командын гэшүүд һара бүхэндэ графигаа уридшалан дүүргэдэг дээрэһээ алта малтаха жэлэйнгээ даалгабарияа сентябриин 10-да дүүргэжэ шадаа.

Тэрэшэлэн 430-дахи драгын алташад (ахалагша машинистнь нүхэр Фарионов) жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 28-да дүүргэхэ гэһэн уялгаяа саг болзор соонь дүүргэбэ. Ингэжэ Баунтын аймагай алта малтагшад продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые абаһан уялгынгаа ёһоор сүм дүүргэжэ байна.

П. Казаринов.

Тимлюгэй цементын заводойхид КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаба. Түсэбһөө гадуур 1000 тонно клинкер хэхээр шиидээ. Эрьедэгэг пешэнэгэй машинист А. П. Югов вахтада жагсаад, халаан бүриингөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: А. П. Югов пешэнэгэй дэргэдэ.

А. Мантаевай фото.

Тульска, Псковско областьнуудай гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Тульска областиин колхоз, совхозууд гүрэндэ таряа ушааха түсэбөө болзорһоонь урид сентябриин 26-да 100,1 процент дүүргээ. Гүрэндэ 7,9 миллион пүүд таряан тушаагдаа. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһөөр.

*

Псковско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид 105 процент дүүргэжэ. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Мордовско АССР гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэв

Мордовско АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд таряа худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид, сентябриин 25-да 100,7 процент дүүргэбэ. Хамта дээрээ 13 миллион үлүүтэй пүүд таряан гүрэндэ худалдагдаһан байна. Таряа худалдаха хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Республикын колхоз, совхозууд 1959 ондо хабарай культуранууды тарихэ үрэһэ хүрэнгөөр өөһэдыгөө хүсэд хангаа.

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые эрхимээр угтахые бэлэдхэн, республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд урагса хураалга түргөөр түгэсхэхын, гүрэндэ хартаабха, сахарай свёкло, улаһа болон хүдөө ажахын бусад продукт худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тулада мүнөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байна.

КПСС-эй XXI съездые эрхимээр угтаха

«КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан комсомольшууд, залуушуулай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» тогтоол ВЛКСМ-эй Центральна Комитет баталан абаа. Партиин ээлжээтэбэшэ XXI съезд зарлаха тухай мэдээсэл советскэ залуушуулай политическэ болон ажалай эдэбхиие улам дээшэлүүлээ гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. 1958 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, КПСС-эй XXI съездые эрхимээр угтахын түлөө мүрысөөн эдир залуу хүбүүд, басагадай дунда бүри үргөөр дэлгэрнэ.

Комсомольшууд болон залуушуулай энэ хүдэлөөн халуунаар һайшаан дэмжэхэ зуураа, социалистическэ уялганууда амжалтатайгаар дүүргэхын, түрүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулай зохёохы хүсэлэй эдэбхиие зорюулхыень, ажалай бүтээсэ саашадань дээшэлүүлхын, үйлэдбэриин шэнэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, хэрэглэхын түлөө, шэнэ «комсомольско хэлэлмиардын» түлөө олонхитын түлөө дэлгэрүүлхыень ВЛКСМ-эй ЦК комсомольско организацинуудта дурадхаа. 1958 оной гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлэдэ, комсомольско шухала барилганууды болзорһоонь урид дүүргэлэдэ залуушуулай бүхы хүсэ элсүүлхыень комсомольско организацинуудые комсомолой ЦК уряална.

КПСС-эй XXI съездые ажалай ямар амжалта туйлажа залуушуулай угтахыень шиидхэхын тулада комсомолшууд болон залуушуулай суглаануудые хаа хаанагүй үнгэргэхые ВЛКСМ-эй ЦК һанамжалан дурадхаба. Коммунистическэ байгуулалтадаа ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа, КПСС-эй XXI съездые угтахыень Советскэ Союзай бүхы эдир залуу хүбүүд, басагадые, Ленинскэ комсомолой бүхы гэшүүдые ВЛКСМ-эй Центральна Комитет уряалаа.

(ТАСС).

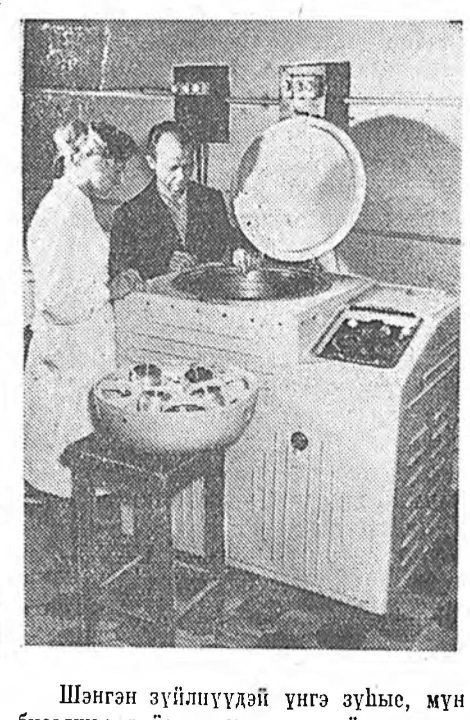
Түсэбһөө гадуур гүрэндэ таряа худалдаха социалистическэ уялгаа Пензенскэ область дүүргэв

Пензенскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, түсэбһөө гадуур гүрэндөө таряа худалдаха социалистическэ уялгаяа дүүргэбэ. Гүрэндэ 30 миллион гаран пүүд таряан бүхы дээрээ тушаагдаһан, худалдагдаһан байна.

Областиин колхоз, совхозууд үрэһөөр, тэжээлэй гарягаар өөһэдыгөө хангаха зуураа, үлүү гараһан таряагаа гүрэндэ худалдажа үргэлжэлһөөр.

Областиин свёкло таригшад тарилгынгаа талмайе нилээд үргэдхэжэ, энэ жэлдэ сахарай свёклын һайн урагса ургуулаад, 1957 онойхидо орходоо хоёр дахин ехэ свёкло гүрэндэ тушааха байна. Мүнөө областиин полинууд дээрэ сахарай свёкло, хартаабха, улаһа, кукуруза хурияаха, намарай пар хахалха хүдэлмэри ябуулагдана. Мал ажахын хүдэлмэрилэгшэд малаа һайнаар үбэлжүүлхэдэ бэлдэхэжэ байна.

МАНАЙ ЭХЭ ОРОНОЙ НИИСЛЭЛ ХОТО—МОСКВАДА

Шэнгэн зүйлнүүдэй үнгэ зүһые, мүн бусадшье зүйлнүүдые тодорхойлходо хэрэглэгдэдэг центрифугууд медицинэдэ ехээр хэрэглэгдэдэг болонхой.

Һүүлэй үедэ бүтээгдэһэн «ЦРЛ-1» гэжэ центрифуга мүнөө үедэ СССР-эй Медицинскэ наукануудай академиин Гамалейн нэрэмжэтэ институтда хэрэглэгдэжэ байна. Зураг дээрэ: «ЦРЛ-1» гэжэ центрифуга харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Партиин XXI съездын хүндэлэлдэ

Манай Эхэ ороной ниислэл хотын ажалшад партиин XXI съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Москвагай промышленна предприятинүүд һүүлшын хэдэн үдэрэй турша соо түсэбһөө гадуур булад, автомобиль, автоматическа түхеэрэлгэнүүдые, часы, элдэб прибор, эд бүд, гутал, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бүтээн гаргана.

Эдэ үдэрнүүдтэ ажахын олохон түрүүшүүл шалгаран гарана. «Калибр» гэжэ заводой хүдэлмэришэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа байна. Эдэнэр орёо нарин инструментнүүдые, приборнууд болон хиналтын автомадуудые улам олоор гаргадаг боложо байна. Заводойхид үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 8 процентээр ехэ зүйлнүүдые бүтээн гаргаба. Заводой коллектив партиин XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, жэлэй түсэбһөө гадуур 4 миллион гаран түхэригэй продукци үлүү ехээр гаргаха гэжэ шиидэбэ.

«Парижская коммуна» гэжэ фабрика түсэбһөө гадуур үдэр бүри 2 мянга шахуу паар гутал бүтээн гаргана. Партиин XXI съездын хүндэлэлдэ предприятиин хүдэлмэришэдэй дунда мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрэһэн юм. Энэ фабрикын ажал тиимэ урагшатай һайнаар ябана. Түрүү мастернууд нүхэд Винокуров, Голубева, Толкачев, Тихомиров гэгшэд илангаа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Эдэнэр даалгабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, 2 процент шахуу үнэтэ арһа арьбалана.

Щербаковой нэрэмжэтэ комбинат сентябрь һарада түсэбһөө гадуур 80 мянга гаран метр үнгэ бүриин торгон будүүдые нэхэн гаргаа. Съездын урда тээхи мүрысөөнэй үедэ бүд нэхэгшэд Решетникова, Панова, Елизарова гэгшэд онсо шалгарна.

Хүдэлмэришэ поэдэй шүлэгүүд

Лихачевой нэрэмжэтэ автомобильна заводой фрезеровщик Р. Сарцевичын бэшэһэн шүлэгүүд «Московский рабочий» гэжэ хэблэлдэ ном болгогдон гараба.

Номой автор бүхы наһан соогоо заводто, хүдэлмэришэдэй коллективэй дунда ажаллаһан байна. Тиимэһээ энэ поэт шүлэгүүдэйнгээ олонхиие хүдэлмэришэдтэ зорюулаа. Номой автор нүхэдэйнгөө алдарта ажал хүдэлмэри тухай, автомобиль бүтээдэг олон мянган хүнһөө бүридэһэн коллектив тухай омогорхолтойгоор бэшэнэ.

Р. Сарцевич мүнөө үедэ шэнэ шүлэгүүд бэшэжэ байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үйлэдбэриин арга боломжо хүсэд хэрэглэхэ

(Улан-Удэ городой партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа)

Улан-Удэ городой партийна эдэбхитэдэй суглаан һаяхан болоо, «КПСС-эй ээлжээтэйбэшэ XXI съезд зарлаха тухай партиин Центральна Комитедэй сентябриин Пленумэй шиидхэбэри, городской партийна организациин зорилгонууд» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр П. Е. Ножкин элидхэл хээ. Удаалуулан үгэ хэлэлгэ эхилээд, Улан-Удын модоной заводой партийна организациин секретарь нүхэр Паньков иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд, алба хаагшад партиин съезд зарлаха тухай мэдээсэлые хүндэтэй дэмжэн хүлеэн абаад, ажал хүдэлмэреэ улам шангадхан, амжалта туйлаха гэһэн зорилготойгоор ажаллажа байна. Манай хүдэлмэришэд продукци бүтээн гаргаха энэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 5 болотор дүүргэхэ уялга абанхай. Үйлэдбэрилэн гаргадаг зүйлнүүдэймнай шанар нилээд һайжарха байна. Гэхэтэй хамта Бурядай совнархоз, «Забайкаллес» комбинат манда багаар туһална. Илангаяа материально-техническэ талаар мууса хангагданабди. Эдэ дутуу дундануудые дары усадхаха шухала. Хүдэлмэришэднай түрэл партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай шэнэ амжалта туйлана.

— Партиин XXI съездые ажалай эхэ амжалтаар угтахын тула бүхы цехүүдтэмнай социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ,—гэжэ Улан-Удын ПВЗ-гэй партийна организациин секретариин орлогшо нүхэр Бирюков хэлэбэ.—Манай завод энэ жэлдэ бүхы продукци бүтээн гаргаха даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 12 миллион түхэригэй продукци үгэхэ уялга абаба.

Районой ажалшадай дунда партиин XXI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн тухайда КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь нүхэр Новиков хэлэбэ.—Районой предприятинууд байгша оной үнгэрһэн 8 һарын туршада продукци бүтээн гаргаха түсэбөө 104 процент дүүргээ. Энэ үе соо үйлэдбэреэ нарижуулан һайжаруулха хэмжээнүүд абтажа, уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын үнэтэ дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Энээнэй ашаар районой предприятинууд 1,8 миллион түхэригэй алмалта хэхэ аргатай болоо. Судна заһабарилгын завод, хилээмэнэй комбинат, «Труд», «Победа» гэжэ олзоборилгын артельнүүд, мүн бусад предприятинууд һайнаар хүдэлжэ, түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Тиигэбэшье районой 6 предприяти бүхы продукци бүтээн гаргаха 8 һарынгаа түсэб дүүргээгүй. Улан-Удын шэлэй завод 118 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл түсэбөөр хараалагдаһанһаа багые үгөө. Предприятинуудай ажалда ондоошье дутагдалнууд дайралдана. Манай районой ажалшад энээнэй ойрын сагта усадхаха, партиин съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын тула оролдон, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, шэнэ шэнэ уялганууды абана. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин хүдэлмэришэд жэлэй дүүрэтэр 800 мянган түхэригэй продукци гаргаха уялга түрүүн абаһан аад, харин мүнөө 1,2 миллион түхэригөөр хараалаа. Иимэшүү жэшээ олон.

Бурядай совнархозой металл болбосоруулдаг, машина бүтээдэг промышленностиин управлениин начальник нүхэр Титов хүдэлмэри тухайдаа хэлээ. — Совнархозой ажал хүдэлмэри тушаа хэлэгдэһэн шүүмжэлэлые һайшаанаб. Нээрээшье манай ажалда дутагдалнууд байна. Гэбэшье зарим предприятимнай техникэ, зэр зэмсэгүүдээ бүтээсэ эхэтэйгээр ашаглажа шаданагүй, хүдэлмэрилхэ газараа зохидоор түхеэрэнэгүй. Манай республика дотор гурбан жэлэй соёлой добтолгын хаа хаанагүй үргэнөөр ябуулагдажа байхада, совнархозой зарим предприятинууд энээндэ анхаралаа үшөөл мууса табина гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй Бурядай обкомой захиргаанай, худалдаа наймаанай, финансын эмхи зургаануудай таһагые даагша нүхэр Петухов худалдаа наймаанай предприятинуудай хүдэлмэрие эрид һайжаруулха шухала байһан тушаа тогтожо хэлэбэ.—Мүнөө жэл манай республика дотор хартаабха болон овощиин бараг ургаса гаранхай. Тиимэ дээрэһээ городой ажалшадые огородой эдеэгээр бүрин хангаха тухайда республикын Худалдаа наймаанай министерство, худалдаа наймаанай бусад эмхи зургаанууд, предприятинууд эртээнһээ һаналаа табиха ёһотой. Мүн городой эдеэ хоолой магазинууд һү, тоһо, мяха гэхэ мэтын продукт ажалшадта элбэгээр худалдаха хэрэг хангаха ёһотой.

Энэ асуудалаар Улан-Удын мяха-консервын комбинадай директор нүхэр Карасев, ПВЗ-гэй слесарь нүхэр Лобачук, КПСС-эй обкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша нүхэр Маслов, Зүүн Сибириин түмэр замай дүрбэдэхи отделениин хүдэлмэрилэгшэ Василенко болон бусад үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар партийна эдэбхитэдэй суглаан тусхай шиидхэбэри гаргаба.

Улан-Удын судна бүтээдэг, заһабарилдаг заводой механическа цехын фрезеровщик Владимир Тимофеевич Шигаев Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойн, КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** нүхэр Шигаев ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Пенсионернүүдтэ туһатай хэрэг

Манай парти, правительство совет арадай ажана тэнюун байдал тухай саг үргэлжэ ехэ анхарал хандуулна. Тэрэнэй ашаар манай орондо үндэр наһатай хэдэн зуу мянган хүдэлмэришэд һанаа зоболтогүй, ёһотой амаралтада гараад, пенсеэр хүсэд хангагданхай.

Пенсионернүүдэй пенсиеэ абалгые таатай болгохын зорилгоор РСФСР-эй Финансын, Социальна тэдхэмжын министерствонүүд, тэрэшэлэн СССР-эй Гүрэнэй банкын правлени пенсионернүүдэй абаха пенсиие тэдэнэрэй дураар нөөсэлгын кассануудта оруулжа байхые зүбшөөбэ.

Социальна тэдхэмжын таһаг пенсионерэй пенсиеэ абахадань үлүү ябадал гаргахагүйн тулада тэрэнэй үгэһэн мэдүүлгын үндэһөөр пенсиинь ямар нэгэн городой гү, али районой нөөсэлгын кассада оруулжа байха болобо. Тиихэдээ пенсионер дуратай сагтаа хэрэгтэй болоһон мүнгэеэ нөөсэлгын кассаһаа абажа байха аргатай болохо юм.

Социальна тэдхэмжын таһагаар нөөсэлгын кассада оруулагдаһан пенсионерэй мүнгэн нөөсэлгын кассада мүнгэ хаагшадтал адляар түлэгдэжэ байха. Пенсионертэ түрүүн нөөсэлгын дэбтэр үгтэхэ болоно. Пенсионер нөөсэлгынгөө дэбтэрые этигэмжэлхэ саарһатайнь сугтань ондоо хүндэ үгэжэ пенсиеэ абажа шадаха байна.

Тогтоогдоһон энэ шэнэ гуримай ашаар пенсионер хэлхеэ холбооной таһаг гү, али ондоо газарнуудаар үлүү ябадал хэнгүй, нөөсэлгын кассаһаа дуратай сагтаа, хэрэгтэй мүнгэеэ абаха аргатай болоно. Гадна пенсионер нөөсэлгын кассада оруулагдаһан мүнгэеэ хадагалжа, дараанайнгаа мүнгөөр курортдо ошохо гү, нэгэн гэбэл үнэтэй эдлэл абаха аргатай болохо байна.

Пенсионерэй нөөсэлгынгөө дэбтэртэ ондоо мүнгэ нэмэрлүүлжэ оруулхадань болохо.

Пенсионер кассада хадагалһан нөөсэеэ Советскэ Союз дотор ябаһан лэ газартаа нөөсэлгын кассаһаа 1000 түхэриг хүрэтэр телеграфаар абажа шадаха байна.

Пенсионернүүдэй мүнгые нөөсэлгын кассада оруулхада таатай байхаһаа гадна, пенсионертэ өөртэнь материальна талаар туһатай байха болоно. Юуб гэхэдэ, нөөсэлгэдэ байһан мүнгэниинь процентээр нэмэжэ байха юм. Гадна тэрэ мүнгэниинь гүрэндэ аша туһатай. Пенсионернүүдэй нөөсэдэ байһан үлүү мүнгэн совет арадайнгаа материальна, культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар арг[illegible]ай ажахын хэрэгтэ ашаглагда[illegible] байна.

М. Халбаев, БурАССР-эй гострудсберкассай, госкредидэй Управлениин таһагай начальник.

Түлеэнэй үнэ сэн ехэ

(Редакцида ерэһэн бэшэг)

Прибайкальска аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудта түлеэ бэлэдхэлгэ тон муугаар ябуулагдажа байна. Аймагай райтоп (директорынь нүхэр Добрынин) үнгэрһэн 7 һара соо жэлэйнгээ түсэб миил 61,4 процент дүүргээ юм. Түсэбэй ёһоор 3500 кубометр түлеэн хэрэглэгдэхэ газартаа асарагдаад байха зэргэтэй аад, 2248 кубометрынь асарагданхай. Гадна, 1059 кубометр түлеэн хүдөөдэ хэбтэжэ байһаар.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, райтопой директор нүхэр Добрынин, бухгалтер нүхэр Зарубина гэгшэд ажахын-финансова хэрэгтэ ехэхэн дутагдалнуудые гаргажа, мүн ажал эмхидхэлгэдэ, гүрэнэй түсэб дүүргэлгэдэ хайша хэрэгээр хандана. Жэшээлхэдэ, байгша оной түрүүшын хахадта түлеэнэй өөрын үнэ сэн эрид доошолуулагдаха ёһотой байгаад, харин 8023 түхэригэй гаргаша үлүү хэгдэшэһэн байха юм. 1957 оной түрүүшын хахадта нэгэ кубометр түлеэ бэлэдхэхэдэ 54 түхэриг 99 мүнгэ гаргашалагдаһан һаа, энэ жэлдэ 57 түхэриг 27 мүнгэн гаргашалагдаһан байна. Харин гүрэнэй түсэблэһэнэй ёһоор, нэгэ кубометр түлеэндэ 46 түхэриг 86 мүнгэн гаргашалагдаха ёһотой байгаа бшуу.

Мүнөө үбэлэй янгинама хүйтэн газаа орожо ерээд байнхай. Тиимэһээ Прибайкальска райтоп түлеэ бэлэдхэхэ хүдэлмэрие һайжаруулжа, үнэ сэнгыень эрид доошолуулха ёһотой.

Г. Ильин.

Партиин Мухаршэбэрэй айкомдо

Москвада болохоёо байгаа манай искусство, литературын декадада зорюулжа арадай гар уралалай искусствын выставкэ нээхэ гэжэ КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой бюро шиидхэбэ. Модо, шулуу, түмэрөөр, элдэб ангай болон адууһа малай яһаар, эбэрээр бүтээгдэһэн зүйлнүүд выставкэдэ табигдаха юм. Нарин дархашуулай алта, мүнгөөр, бусад хатуу эдээр уралан бүтээһэн юумэнүүд, үнгэ бүриин утаһаар эхэнэрнүүдэй нэхэһэн зүйлнүүд, бурят хубсаһан олоор харуулагдаха байна.

Энэ выставкэдэ бэлдэхын тула тусгаар комисси байгуулагдаа.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануу

КОЛХОЗОЙ ШЭНЭ ФЕРМЭ

Туулай үсхэбэрилгын ехэ олзо доходтой байһые мэдэрһэн колхозууд ажахыдаа шэнэ фермэ эмхидхэжэ байна гэжэ **«Хэжэнгын колхозник»** газетэ мэдээсэнэ. Аймаг соогоо түрүүлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз туулай үсхэбэрилдэг болобо. Тиихэдээшье энэ һалбарида ёһотой анхарал хандуулагдадаггүй дээрэһээ олзо доход багаар ородог байгаа. Мүнөө аймагай колхозууд туулай худалдан абана. Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз һаяхан 45 туулай абажа, шэнэ фермэтэй болобо. Тус колхоз мүнөө зургаан фермэтэй болоо.

Һайнаар, зүбөөр харууһалагдажа байһан туулай түргэнөөр үдэдэг. Жэлдээ нэгэ эмэ туулай 50—75 зулзага түрэдэг юм. Туулай 3 килограмм хүрэтэр мяхатай, тэрэнэй нэгэ арһан дунда зэргээр 40 түхэригөөр сэгнэгдэнэ. Тиимэһээ нэгэ эмэ туулайһаа жэлдээ 1500 түхэригһөө бага бэшэ олзо доход оруулагдаха юм. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо туулай үсхэбэрилхэ шэнэ фермэ эмхидхэгдэхэнь. Аймпотребсоюзай бэлэдхэлэй контородо 20 гаран туулай абаха захил тус колхозһоо абтаа.

«С-6» КОМБАЙНААР ТАРЯА СЭБЭРЛЭДЭГ БОЛОБО

«Эрдэм» совхозой тоогууд дээрэ ехэ тариан суглуулагдаһан байба. Таряа удаан хэбтүүлжэ, гутаангүй сэбэрлэхэ гэжэ совхозой уралан нарижуулагша Сергей Терентьевич Василишин ехэ оролдолго гарган, «Сталинец-6» комбайнай хедерые, һолоомо суглуулдаг түхеэрэлгыень таряа сэбэрлэхэ ажалда таарулан зохёобо. Иимэ тусхай түхеэрэлгэ хээд, тус совхозойхид энэ комбайнаар таряа сэбэрлэжэ байна. Тиимэ аргаар нэгэ часай туршада 15—25 тонно тариан һайн шанартайгаар сэбэрлэгдэнэ. Энэ арга юугээрээ һайн бэ гэхэдэ, үсөөн хүн хэрэглэгдэнэ. «ОСМ-3», «ОВ-10» гэдэг оньһото машинануудаар таряа сэбэрлэхэдэ 8—10 хүн хэрэгтэй болодог. Харин комбайнаар сэбэрлэхэдэ 5 хүн ажаллана. Мүн хоёр дахин сэбэрлэгдээд гарахадаа тариан хатаагдана. Сергей Терентьевичын зохёоһон аргаар совхозой 4 комбайн таряа сэбэрлэхээр түхеэрэгдэбэ. Тэдэ комбайнаар хэдэн зуун тонно овёс сэбэрлэгдээ. Тус комбайнда тусхай түхеэрэлгэ хэхэдэ оройдоо 2—3 час хэрэгтэй болохо юм гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай **«Вперед»** газетэ бэшэнэ.

КОЛХОЗОЙ ҮРЭ ЖЭМЭСТЭ САД

1951 ондо «Дружба» колхоз (урдань «Гигант» байһан) хэдэн арбаад үрэ жэмэстэ модо худалдажа асараад, үрэ жэмэстэ сад тариһан юм. Сад ургуулха, харууһалха хэрэгые наһажаал колхозник Нефед Андреевич Селифонкин даажа абаһан байгаа. Тэрэ гэһээр Нефед Андреевич колхоздоо өөрын үрэ жэмэстэй сад ургуулха гэжэ эсэшэ сашагүйгөөр ажаллаа. З мододые зүбөөр харууһал тиимэшье бэлэн бэшэ юм. хэр Селифонкиной анха оролдолго гаргаһанай а сад соо таригдаһан м һайнаар ургажа бай 1953—54 онуудта түрүү үрэ жэмэс суглуулагдаа

Тэрээнһээ хойшонхи нүүдтэ үрэ жэмэсэй муу б ургаса абтаһан байна. И гаяа энэ жэлдэ һайн ур абтаа. 0,20 гектар талма 6 центнер малина, 0,50 гек һаа 9 центнер вишни су лагдаа. Мүн эндэ үхэр ню ранеткэ, крыжовник, яб ургадаг юм. Энэ жэлдэ колхоз үрэ жэмэстэ са 18 мянган түхэригэй олзо ход оруулхань. Энээн т Тарбагатайн аймагай «П да» газетэдэ бэшэгдэбэ.

МАЛАА БЭЛШЭЭН ТАРГАЛУУЛНА

— Дондок Цырендор Борьёогой сомоной Стал нэрэмжэтэ колхозой мал шээн таргалуулха гүү адуулагшаар ганса нэгэ ажаллажа байна,—гэжэ магай **«Зэдын колхозник»** зетэ бэшэнэ. Харин н Цырендоржиев оролдос һайн ажалаараа колхоз гоо хүндэтэй болобо. Ко зой зохёоһон түсэбэй ё сүүдхэдээ малай шэгнүүр граммаар нэмээхэ гэжэ раалагданхай юм. Мал а лагша Дондок Цырендорж малай харууһалга зүбөөр хидхэһэн байна. Бэлшэ хэдэн хуби болгон хуба тэндээ ээлжээгээр м адуулба. Мүн минера үтэгжүүлгэтэй газарта м эдеэлүүлдэг юм. Нүхэр рендоржиевай адуулдаг июнь соо таргалжа эх һэн. Зундаа малынь ехээр таргалжа, июль, а һаранууддта сүүдхын 1060 г маар нэмэһэн байха юм. док Цырендоржиев хару жа байһан малайнгаа т бүриин шэгнүүрые центне доошо бэшээр нэмээхэ шиидээд, оролдосотой наар ажаллажа байна.

БАРИЛГА ЕХЭЭР ХЭГДЭНЭ

Яруунын аймагай « социализма» колхоздо гэрнүүдэй баригдажа бай тухай мэдээсэл тус ай **«Сталинец»** газетэдэ тол добо. Гурба—дүрбэн ж саада тээ тус колхоздо ба га удаанаар хэгдэдэг бай

Харин һүүлэй үедэ тынгээ ажахые түргэ хүгжөөжэ, олзо доходоо гуулжа шадаһанай ашаар колхоз элдэб барилга хэхэ гатай болоһон байна. саханн мүнөө жэлдэ колх центртэ 11 бүлэ айл шэнэ нүүдтэ зөөжэ ороо. Мүн томашинын багтаха гараж киловатт хүсэтэй элек станци, кузница, малай х шэнэ байра, уһа бүлэхэ ни баригдаа. Центральна гой дэргэдэ 600 дүрбэ метр талмай газар цемен хушагдаа. Тоогой хүдэл гол түлэб оньһожоруулаг хай.

РТС-эй ЭМХИДХЭГДЭҺЭНҺЭЭ ХОЙШО

(Гашейн заһабарилгын-техническэ станциин хүдэлмэри тухай)

Энэ жэлэй хабарай тарилгын урда тээ Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн, Суулгын машинно-тракторна станцинуудай хубилгагдахада, тэдэнэй бүхы трактор болон хүдөө ажахын бусад машина, техникэ, зэмсэгые харьяата колхозуудайнь худалдажа абахада, хоёр МТС-үүдэй һууринда Гашейн заһабарилгын-техническэ станци эмхидхэгдээ һэн. Тэрэнэй центрынь Гашей тосхондо, отделениинь Суулгада тогтоогдоо. Колхозуудаар ябажа трактор, машина заһабарилха 6 нүүдэл автомастерской, тоһо, түлишэ зөөхэ автомашинанууд (бензовоз), мелиоративна элдэб хүдэлмэри хэхэ хэдэн трактор, машина, зэмсэг РТС-эй мэдэлдэ үлээгдэһэн байна.

Заһабарилгын техническэ станциинхид түрүүшын үдэрһөө колхозуудайнгаа машина, техникые һайнаар заһабарилжа, зүбөөр ашаглаха, дүүрэн хүсэндэнь бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулаа.

Нэн түрүүн эндэхид нүүдэл автомастерскойнуудтаа хэрэгтэй инструмент, элдэб түлхюур, алха дүшэнэ эхилээд, бүхы түхеэрэлтэ гүйсэд буридхэһэн, бэлдэһэн байна. Колхозуудай тракторна бригаднуудта даб дээрэ хэрэглэгдэхэ заһабарилгын шухала запасной часть, деталь, агрегат, узелнууд суглуулагдажа бэлдэгдээд, тус бүридэнь зүбөөр хубаарилагдаа һэн. Тиихэдэ колхоз бүхэндэ трактор, машинын эбдэрһэн, элиһэн деталь, часть тэрэ бэеэрнь һэлгэжэ байха багахан фонд бии болгогдоо. Станцидань шэнэ деталь, часть, мүн бэлэн болгогдоһон бүхэли агрегат, узелнүүд (мотор, ходовой часть) суглуулагдажа, эбдэрһыень һэлгэхэ бүри ехэ фонд тогтоогдоо. Тиигэжэ колхозуудай механизаторнууд эбдэрһэн деталь, запчастяа мастерскойдоо тушаагаад, тэрэнэйнгээ орондо хабсаргагдамал бэлэн узел, агрегат абажа, трактор, машинадаа табидаг болоо. Гадна трактор, машинада дизельнэ тоһо, шэнгэн түлишэ зүбөөр, сэбэрээр хэхэ, юулхын, һайнаар хадагалхын тула колхоз бүхэндэ 3—3 кубай цистернэнүүдые табижа, тэрээн соогоо түлишэеэ 4—5 сүүдхын туршада һайса тунаажа, наринаар шүүжэ, заабол тусхай шланг, насосоор бүлэжэ хэхэ гурим тогтоогдоо. Техническэ харууһа хэхэ, тоһо һэлгэхэдээ табиха шэнэ түлишын фильтр, форсунка, элдэб прокладка гэхэ мэтэ хэрэгсэл олоор суглуулагдажа, тэрэнь трактор бүхэндэ хубаарилагдаһан.

Хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын үедэ хүдэлжэ байһан трактор, машинануудта техническэ харууһа, бага зэргын заһабарилга хаһа сагтань хэжэ байха түсэб, ээлжээтэ график зохёогдожо, колхозуудай механик, инженернүүдтэ хүргэгдөө. Машина, техникын хэр зүбөөр ашаглагдажа байһаниие, тэдэнэй техническэ харууһалга, заһабарилгын түсэб, графигай хэр дүүргэгдэжэ байһые хинан шалгаха уялгатай гүрэнэй хоёр инспектор томилогдоһон байна.

Гэбэшье эндэ трактор, машинын техническэ харууһан түсэбэйнгөө ёһоор хэгдээгүй байна. Харин тиихэдэ бага, дунда зэргын заһабарилга трактор, машина бүхэндэ хаһа сагтаа, түсэбэйнгөө ёһоор хэгдээ. Жэшээлхэдэ, станциинхид таряа хуряалгада орохынгоо урда бүхы тракторнуудтаа бага зэргын заһабарилга хэһэн, зарим элиһэн, муудаһан деталь, частьнуудыень һэлгэһэн юм.

Үнгэрһэн хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын үедэ колхозуудай механизаторнууд машина, техникэдээ гамтайгаар, эзэн ёһоор хандажа, шадаал һаа һаадгүйгөөр, бүтээсэ эхэтэйгээр хүдэлгэхые оролдоһон байна. Тэдэнэр түсэбөөр хараалагдаһан запасной часть, деталя али болохоор алмаха, химгадахые оролдодог, бага зэргын заһабарилга өөһэдөө хэдэг болоо. Тиимэһээ тракторна бригаднууд багахан, өөдэгүй юумэнэй түлөө автомастерскойе ходо дуудажа байхаяа болинхой.

Нүүдэл автомастерской бүхэн өөһэдөө өөһэдын тусхай участок, маршрудтай, тэрээгээрээ хаана, юунэй эбдэрһэн тухай мэдээ дохёо абамсаараа, тэндэнь ошожо заһабарилдаг, дутагдалыень усадхадаг гээшэ. Автомастерской бүхэндэ маршрутна карточка, тусхай хуудаһан бии, тэрээн дээрэнь ямар колхозой захяа дуудалгаар, ямар трактор, машина заһабарилагдааб, хэды шэнээн саг соо ямар деталь, часть һэлгэгдээб гэжэ колхозой бригадирай гар табилгатайгаар бэшэгдэдэг. Энэ хуудаһанай ёһоор РТС-эйхид хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө колхозтой тоосоогоо хэдэг ушартай. Тиихэдэ байра дээрэнь элдэб гагнуури хэхэ, орёо, ехэ заһабарилга хэхэ хэрэгтэй болоходонь түхеэрэлгэтэй автомастерскойнууд ямаршье колхоздо үдэр һүнигүй, түргөөр эльгээгдэдэг.

Хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын үедэ станциин инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, мүн директор нүхэр Тютрин, главна инженер нүхэр Ткаченко харьяата колхозуудаараа ходо ябажа, механизаторнуудай ажал хүдэлмэридэ туһалдаг, хэрэгтэй шухала заабари, һургаал үгэдэг байха юм. Мүн тэндэ ажалай түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, ажал хүдэлмэриие оньһожоруулха, энэ хэрэгтэ эхэхэн оролдолго үүсхэл гаргана. Жэшээлхэдэ, РТС-эй инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй үүсхэлээр эндэхи колхозуудта хуушарһан, хэрэггүй болоһон стогометательнүүдаар наг шэбхэ гаргаха, тарааха машинануудые түхеэржэ үгөө. Баһа тракторта шагтагалха тэргэнүүдтэ автомашинын хуушан резинэ мөөрнүүдые хэжэ, һэльбэжэ үгэнхэй. Энэ жэлдэ олонхи колхозуудта набтар, шэнгэн таряа амяарлан хадахын тула лафетнэ жаткануудта тусхай түхеэрэлгэ бэлдэгдээ. Зарим лафетнэ жаткануудаа хоёр-хоёроорнь нэгэ тракторта холбожо шэрэхэдээ, түрүүшын жаткын платформын тэг дунда нүхэ гаргажа, тэрээгээрнь транспортёрой хоёр богонихон полотно таряагаа хаяна, хойноһоонь ябаһан жаткань хадаһан таряагаа миин юрэ хаяхадаа, түрүүшынгээ мүр вал дээрэ унагаана. Тиигэжэ набтар, шэнгэн ургаса амяарлан хуряалгада тариянай гээлтэ һураггүй бага болоо бшуу. Эдэ бүгэдын ашаар эндэхи «Коммунизм», «Гигант», «Ошон», «Дружба», «Илалта», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд тарянайнгаа ургасын ехэнхи хубиие амяарлан хадажа, гээлтэгүйгөөр, богони болзорто хуряажа абаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ станциинхид трактор, машинануудай намар-үбэлэй заһабарилгада бэлдэжэ, гараж, мастерскойнуудаа һэльбэжэ, дулаална. Заһабарилгада хэрэгтэй запасной деталь, часть, элдэб хэрэгсэлнүүд складта асарагдажа бэлэдэнэ, трактор, машина туршалтын стенд, прибор, заһабарилгын хэр зэмсэг, элдэб станогууд һайса шалгагдажа, бэлэн болгогдохой.

Тиихэдэ заһабарилгынгаа х рие хүсэ багатайгаар хэжэ сэ ехэтэйгээр ябуулхын тул хи хүдэлмэришэд олон м шудална. Станциин хүдэл шэ нүхэр Курпёнков сле автомашинын жолоошон, электрогагнууршын мэргэжэ даланхай. Эндэ хүн бүхэн заһабарилгын 2—3 мэргэ болонхой. Гадна станциинхи дынгөө хүсөөр шэнэ типово терской барижа дүүргэхэнь шэлэн харьяата колхозуудта дэжэ байһан элдэб барил хеэрэлгэнүүдтэ ехэхэн туһа үзүүлнэ. Эндэхи колхозуудта эй хүдэлмэришэдэй туһала силосной хэдэн нүхэ-траншей луугаар баригдаа, һайн түхэ тэй, оньһожоруулагдаһан бүтээгдээ.

Гэбэшье заһабарилгын-техническэ станциинхидай ажал х ридэ дутагдалнууд, шиид ёһотой асуудалнууд үшөө РТС-эй складуудта запасной таль, часть ходо таһалдаа талдадаг зандаа. Кол тань трактор, машинын тех харууһан, бага зэргын заһа га нормо, графигайнгаа ёһо дэнэгүй. Зарим колхозууда ханизаторнуудай машина, кээ эхэр мүүдхааажа, элдэб хадань РТС-эйхид шанга тэдэнэртэ табидагтыен шанартай.

И. АБЗАЕВ, респ
Хүдөө ажахын министр

...дуу малаа тобир тарганаар ондо оруулхабди

...хэнэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшадай дүй дүршэлhөө

☆ ☆☆ ☆

Барилгашадай оролдолгоор

...үлэй жэлнүүдтэ колхоздомнай ...гын ехэхэн хүдэлмэри ябуу-...на. Адууhа малай hайн дал ...нуудай олоор бүтээгдэхын ха-...р, байрын гэр, байшангууд ...гдэно. Мүнөө правлениин бай-...шэнээр баригдаад, ашаглалга-...рожо байна. Гостиница бариг-...дүүрэхэ дүтэлөө, hаалишад, ...дай хамтын байра, гэрнүүд ...р баригдана.

...ай колхоздо барилгын хү-...ри гол түлэб 2—3 хүнhөө ...hэн жэжэ звенонуудай хү-...гдэнэ. Колхозой правлени ...звенонуудта барилгын тусхай ...ри үгэжэ, ямар болзорто дүүр-...э байhыень хараалдаг. Звено-...дабаряа болзор соонь, hайн ...айгаар дүүргээд байгаа hаа, ...э түлбэри, шан барюулагда-...ни. Звенонууд бухы хүдэлмэ-...ижо отололго, зөөлгэ, пилора-...ра тайралгые—өөhэдын хү-...дэг заншалтай.

...э звено боложо хүдэлхэ-...рээ hайн бэ гэхэдэ, гэшүү-...ажалда гарахадаа hаатадаг-...не бээ хүлеэхэ ушар байдаг-...ын 2—3 хүн хамта хүдэлхэ-...hэн ажалаа мэдэлсээд, эмхи-...р хүдэлдэг гээшэ.

...эшэнь, би Иван Осипович За-...ай гурбадахи жэлээ сүг ...жа байнаб. Энэ үе соо ...эн 150 үнеэдэй байра барижа ...ибди. Фермын дэргэдэ ...шаажа абаха гэр, хоёр айлай ...шэнэ байшан бүтээгээбди. ...ай байрада дүтэхэнэ корне-...үлдөө хадагалха байра тү-...дэ. Тэрэ байрын утань 20 ...үргэниинь 8 метр юм. Зарим ...үүдай хушалта, оройнуудые ...хэhэн байхабди. Үнгэрэгшэ ...0 тонно силосэй багтаха ...рга баригдаа.

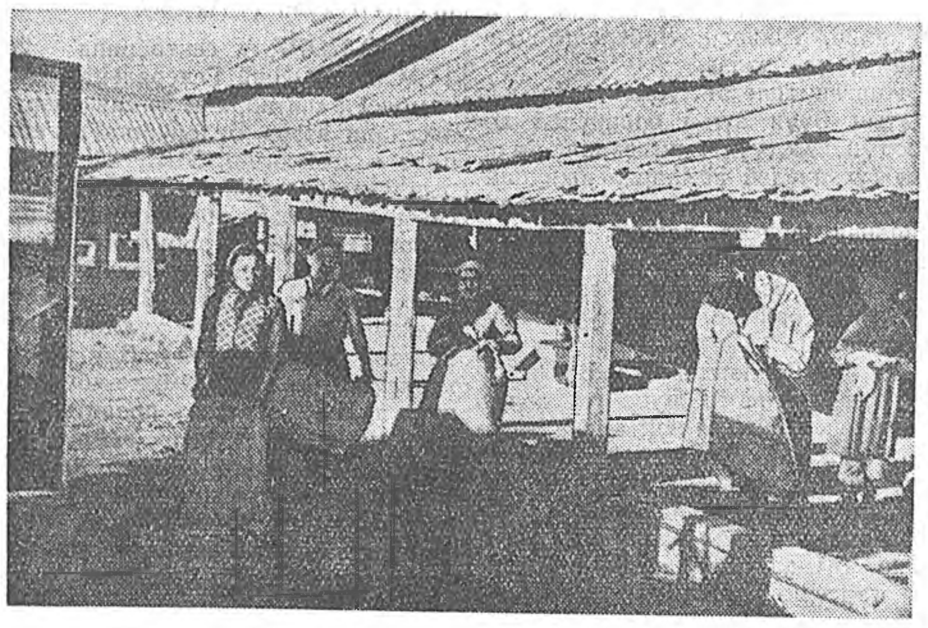
...бүтэдын хажуугаар hолоомо ...ка хаирсагуудые хэhэн, та-... тоог барилсаhан байнабди. ...ай дүрбэн гэшүүнэй гэртэнь ...рилга хээ hэмди.

...ябрь hараhаа эхилээд, февра-...ын болотор модоёо бэлэдхэдэг, ... автомашинада тээхээр га-...лгарадаг, удаань барилгынгаа ...ладаг заншалтайбди. Нё-...оюулан 900 модо отолообди. ... барилгын модон бии.

...лhан түсэбөө болзорhоонь ...дүүргэhэнэймнай түлөө кол-... правлени нёдондо бидэ хоёр-... буруу, 1000 түхэриг мүнгэн ...барюулаа hэн. Энэ жэлдэ тус ...е 400 ажалта үдэр олоод ...ди. Хэрэгтэй сагтамнай кол-...мүнгэн аванс үгэдэг.

...лгынгаа хүдэлмэриин ха-...ар үбhэ, таряа хуряалгада ...адаг, элдүүрилэгдэжэ байhан ...аар дээрэhээ модо сэбэрлэл-...ди. Манай барилгашад түрэл ... бүри олон гэр, байрануу-...рихаар хараална.

Г. Шведов,
колхозой барилгашан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой hаалишад малдаа эдюулхэ таряа талханай зүйлые фермэдээ зөөжэ байна.

Б. Гылыковэй фото.

Фермын хүдэлмэри иигэжэ эмхидхэгдэнэ

Гүүртэдэмнай ерэхэ үбэлжэлгын үедэ 100 гаран үнеэд үбэлжэхэ юм. Томо малые, шэнэ түлые байлгаха типовой hайн байранууд бэлэн. Малаймнай байра зундаа сэбэрлэгдэжэ, дезинфекци тэндэ хэгдээ.

Һаалишад, малшадай байха гэрнүүдшье хүсэд бии. Гүүртэдэмнай дүрбэн айлай байха байшан энэ жэлдэ баригдажа дүүрэхэеэ байна. Энэ гэр соо айлнуудай байха таhалгануудhаа гадна, улаан булан, угаалдаха ваннатай таhалга бии юм. Үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхын тула тэрээндэ саг соонь, оролдосотойгоор бэлдэхэ хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэн мэдэдэг болонхой. Тиимэhээ гүүртын малшад энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, хабаадажашье байна. Һаалишад, малшад үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябалсадаг, силос дарадсадаг. Байгша ондо фермэ дээрэмнай 420 тонно силос hайн шанартайгаар бэлэдхэгдээд байна. Илангаяа силосэй ногооe түргэнөөр, hайса шэглэжэ дараhан байнабди. Силосэй нүхэнүүд шэнээр түхеэрэгдээ hэн. Октябриин 1-hээ эхилжэ үнеэдээ байрадань оруулжа, силос болон бусад тэжээлые рационоор эдеэлүүлхэ хүсэлэнтэйбди. Силос дарагдаhан долоон нүхэнэй гурбаниинь үбhэ, hолоомоор, дүрбэниинь шоройгоор хушагдаhан байна.

Мүнөө үедэ гүүртын малшад hолоомоёо зөөжэ байнхай. 8 мори тэргээр hолоомоёо зөөжэ, хашаан соогоо соможо эхилээбди. Энэ хүдэлмэри октябриин 15 болотор хүсэд дүүргэгдэхээр хараалагдана. Һаалишан бүхэн 50 тэргэ гэхэ гү, али 150 центнерhээ доошо бэшэ hолоомо зөөжэ абаха даалгабаритай.

Һолоомоёо зөөжэ абаhаар лэ шанга хүйтэнэй буухаhаа урид тэрэнээ машинаар хэршэжэ абадаг заншалтайбди. Мүнөө жэлдэшье тиихэбди.

Гүүртэ шадараа 4 гектар зелёнко таряа hэмди. Тэрэнээ сабшажа абаад, даб дээрээ үнеэдтээ эдюулхэбди.

Манай малшад үнеэдтээ эдюулхэ таряа талханай зүйлые тоог дээрэhээ зөөжэ, фермэдээ асаржа хатаагаад, тэрэнээ хадагалдаг юм. Мүнөө дээрээ 100-гаад центнер таряа талханай hүүл зөөжэ абаад байнхайбди. Таряа талханай зүйлые үбэлэй, хабарай сагта тэжээлэй запарник соо бусалгаад, hолоомотой холёод малда үгэхэдэ угаа шэмэтэй, эдисэтэй байдаг.

Үбэлэй сагта малдаа тэжээлые буйлуулжа эдюулхэтэй хамта, үнеэдээ, буруунуудаа бүлеэн уhаар уhалдагбди.

Тэжээл буйлуулхын тула hаалишан бүхэндэ тус түстаа 1,5—2 центнер тэжээл ородог бочконууд үгтэдэг. Тэрээн соогоо хэршэгдэhэн hолоомо, дабhа, хартаабха, турнепс, таряа талханай зүйлые хэжэ буйлуулдаг.

Гүүртэдэмнай шударгы бэрхээр ажалладаг hаалишад олон. Тэдэнэй дундаhаа Гарма Егодурова, Сындыма Укоева, Галина Укоева, Сындыма Санжажапова гэгшэдэй хүдэлмэриие онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр эсэхэ сусахые мэдэнгүй, шадаал hаа үнеэдээ hайса эдеэлүүлжэ, уhалжа, hү ехээр hаахые хүсэдэг.

Манай гүүртын үнеэд бүхыдөө нютагай үүлтэрэй юм. Тиимэhээ тэдэнэйнгээ үүлтэрые hайжаруулха гэжэ оролдонобди. Гүүртэдэмнай hайн үүлтэрэй 4 буха бии. Мүнөө бүхы үнеэднай бухада оронхой, шэнэ жэл гаратар хорёод үнеэн тугаллаха бээзэ.

Үнеэднай байрадаа амяар амяараа, тусхай таhалганууд соо, уягдангүйгөөр байлгагдана. Иигэжэ үнеэд дурааараа байхадаа зободоггүй юм.

Ш. Мандулаев,
колхозой гурбадахи hаалиин гүүртые даагша.

☆

Намарай бэлшээри дээрэ

Георгий Белдаков бидэ хоёрто колхозой правлени 148 толгой тугалнуудые энэ жэл даалгажа үгэhэн байна. Үбэлжэлгын эхилтэр тэдэнээ hайса адуулжа, горьтой түлжүүлхэ гэжэ оролдонобди.

Зундаа үзүүр ногоотой, уhа голдо дүтэ газараар малаа бэлшээхые хүсэhэн байхабди. Гурба hарын туршада Эрхүү голой эрьедэ шэмэтэ ногоотой Үнгэсэй гэжэ газарта буруунууд адуулагдаа. Тэндэ байхадаа малаа үүрэй сайхаhаа эхилээд, үдэшын харанхы болотор ябуулагша hэмди. Мүнөөшье тэдэнээ бэлшээридэ эртэ гаргаад, орой болотор ябуулнабди.

Тугалнуудаа түлжүүлхэдэмнай гүүртэдэ дүтэ таригдаhан ногоон тэжээл ехэхэн нэмэри боложо үгөө. Тэрэ поли дээрэ үдэртөө хэдэн удаа оруулжа адуулхада угаа зохид байгаа. Удаань тэдэнээ зелёнкын hуурида адуулжа, hүүлэй үдэрнүүдтэ полидо гаргаабди.

Адуулгын үедэ малнай тэжээлэй дабhаар таhараагүй. Мүн тэдэндэ таряа талханай зүйлшье үгтэhэн байха. Һалар, октябрь hараhаа эхилжэ, буруунуудтаа бүтаруулагдаhан тарла үгэхэ гэжэ хэлсэгдэнхэй.

Үбэлжэхэ газарнай, малай хото хорёо, хүнүүдэй байра бэлэн. Миил жэжэ божо заhабарилга байhаниинь эдэ үдэртэ өөhэдынгөө хүсөөр хэжэ дүүргэхэбди. Үбэлжөөндэмнай 4 hүри үбhэн бэлэн бии.

Гадна энэ жэлдэ колхознай жэжэ малдаа шэмэтэ тэжээл үгэхэ аргатай болоо. Манай гүүртэдэ 100 тонно силос даалгагдажа үгтэнхэй. Үбэлжэлгын эхилхэлээр буруунуудтаа тус бүридэнь үдэртөө 400 грамм таряа талха эдюулхэ, 2 килограмм үбhэ үгэхэ аргатайбди.

Жэжэ малые, илангаяа буруунуудые дороhоонь дааруулжа болохогүй. Тиимэhээ бардам хүрэхэ хохир бэлдэгдэнхэй.

Малшан болоhоор жэл тухай болоно байнаб. Тиихэдээ малые яажа харууhалхаб гэжэ дүй дүршэлтэй хүнүүдтэй, мэргэжэлтэдтэй хөөрэлдэдэг байнаб. Бүхы юумэн малшадайл оролдолгын хүсөөр бүтэдэг гэжэ hайса ойлгооб.

Эдэ үдэрнүүдтэ үбэлжэхэ газартаа зелёнко, hолоомо болон таряа талханай үлөөдэhэ зөөжэ байнхайбди. Октябрь hараhаа эхилжэ буруунуудаа бэлшээхынгээ хажуугаар нэмэлтэ тэжээл, таряа талханай зүйл эдюулхэбди.

Түрэл партиингаа түүхэтэ съездые ажалай бэлэгээр тэмдэглэхын тула даалгагдаhан буруунуудаа нэгэшье толгой гарзада оруулангүй, шэгнүүрыень нэмээжэ үбэлжэлгэhөө гаргаха зорилготойбди.

А. Кашин, мал адуулагша.

Үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлдэхын түлөө

...н адуу мал манай колхо-...хын гол hалбаринь болоно. ...омнай 1100 гаран толгой ...бодо мал бии. Тэрэнэй 400 ...нь үнеэд юм. 315 моритой, ...айтайбди. Мүн хонидоймнай ...ошоржо байна.

...ай колхозой гэшүүд КПСС-... съездые ажалай бэлэгээр ...н тула адуу малайнгаа үбэл-... эрхимээр бэлдэжэ, жэшээ-...аар үнгэргэхэ гэжэ шиидэн-

ҮБhЭ, ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭГДЭНЭ

...жэлгые hайнаар үнгэргэхын ...лда элдэб зүйлэй, hайн ша-... тэжээл хэрэгтэй. Энэ жэлдэ ...онойхидо орбол 1300 цент-... үбhэн бэлдэгдэбэ. Силос ...о үлүү дахин ехээр дарагдаа ..., али үнеэн бүридэ 5 тонно ...гдэhэн байна.

... тэжээл урда жэлэйхидэ ... шанар hайнтайгаар абтаа. ...элдэ 1500 тонно ногооной ... силоснэ шэнэ траншейнүүд ...дэhэн байна. Тэрэнэй ашаар ... hайнаар шэглэгдэжэ, шанар-...р хэгдээ. Намартаа, үбэлдөө ...гдэхэ силосэй нүхэн дээрэ-... шоройгоор хушагдангүй, ха-...ээрэнь үбhэн hүрилэгдэhэн ...юм. Силосые иигэжэ дараха-...лэй хүйтэндэ тэрэниие мал-...бахада бэлэн байдаг.

...й тэжээлдэ hолоомо ехэхэн ...хартай. Таряа хуряалгын ...ын үдэрhөө эхилжэ, мал-...й hолоомоёо зөөжэ эхилдэг. ...э октябрь hарын хахадлатар ... hолоомон зөөгдэжэ, малай үбэлжэхэ газарта оруулагдадаг. Мүнөө үедэ хоёр зуугаад гектар дээрэхи hолоомон зөөгдөөд байнхай.

Хонидо, илангаяа хурьгадта набшаhата тэжээл тон хэрэгтэй юм. Тиимэhээ энэ жэлдэ эхэ хонин бүридэ 1,5 центнер набшаhата тэжээл бэлдээбди.

Манай колхоз малда тэжээлэй корнеплод, хартаабха ехээр эдюулдэг болонхой. Хартаабха, корнеплодуудые хүлдөөнгүй хадагалхын тула hаалиин гүүртэ бүхэндэ тусхай овощехранилищи түхеэрэгдээ. Байгша ондо 2500 центнер хартаабха малай тэжээлдэ үгтэхөөр хараалагдана. Тэрэнэй 1000 центнерынь үнеэдтэ эдюулэгдэхэ юм. Үнеэдтэ хартаабха эдюулхэдэ hү оросотой байдагынь мэдээжэ.

Малые тобир тарганаар ондо оруулхын тула мүн таряа талханай зүйл хэрэгтэй. Хэрбээ нёдондо малай тэжээлдэ 2500 центнер таряа талхан гаргашалагдаhан байбал, энэ жэлдэ 3500 центнер үгтэхөөр хараалагдана.

Эдэ бүхы тэжээлээ ашагтайгаар хэрэглэхын тула гүүртэ бүхэндэ кормозапарнигууд тодхогдонхой.

ТИПОВОЙ БАЙРААР ХАНГАГДАА

Үбэлжэлгын үедэ бардам, шанар hайнтай тэжээлhээ гадна, адуу малые дулаан, уужам байраар хангаха шухала. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай колхоздо барилгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ, хэгдэжэшье байна. 1956—1957 онуудта үнеэдэй үбэлжэхэ типовой 3 байра шэнээр баригдаа hэн, энэ жэлдэ тиимэ үшөө нэгэ байрые дүүргэжэ байнхайбди. Типовой байрануудта ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулагдаhан, тэндэ электрын гэрэл оруулагдаhан байна.

Үнеэдэй байрын дэргэдэ тугалай байха типовой байра түхеэрэгдэнхэй. Бүхыдөө 240 тугалай үбэлжэхэ тиимэ 3 байратайбди. Буруу, хашарагуудай байха 2 байра бии юм.

Бүхы хониднай типовой hайн байраар хангагданхай. Мянган шубуунай типовой байра баригдаа hэн. Мүн 50 эхэ гахайн байха типовой хоёр байра бүтээгдэhэн байна.

Малай байрануудые олоор бүтээхын хажуугаар, малшадта гэрнүүд, хамтын байшангууд бодхоогдоно. Тус тустаа зургаан айлай байха 2 томо байшан hаалиин гүүртэнүүдтэ баригдаа. Гахайн фермэ дээрэ 4 айлай үбэлжэхэ нэгэ байшан бүтээгдэhэн байна.

Барилгын энэ ехэ хүдэлмэридэ Иван Захаров, Георгий Шведов, Егор Демин, Лубсан Ангрусхаев, Буда Махеев гэгшэд эдэбхитэй hайнаар хүдэлжэ байна. Манай колхоздо барилгын хүдэлмэри жэжэ звеногоор эмхидхэгдэнэ.

АЖАЛША ХҮНҮҮД МАЛШАДААР ТОМИЛОГДОНХОЙ

Адуу малые тобир тарганаар ондо оруулхын тула оролдосотой бэрхэ малшадай хэрэгтэй байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ колхозой правлени, партийна эхин организаци эрхим хүнүүдээ, коммунист болон комсомолшуудаа мал ажалай харюусалга ехэтэй газарта табиhан байна.

Жэжэ малай, илангаяа буруунуудай тамирыень муудуулангүй, «булшантайгаар» ондо оруулхын тула оролдолго hаргаха, hайнаар харууhалха хүниие табиха хэрэг гараа hэн. Тиихэдэнь тарян ажалда ябажа байhан, оролдосотой бэрхэ Александр Кашиниие табиhан байнабди. Адуу манагшаар КПСС-эй гэшүүн Виктор Воронков, бодо малые адуулагшаар Бадмацырен Убашеев болон бусад жэшээтэ hайнаар ажаллана.

***

КПСС-эй XXI съездые ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэжэ артелиин малшад зоригжонхой. Октябриин 1-hээ эхилжэ бүхы hаамхай үнеэдээ типовой байрануудтаа оруулжа, рационой ёhоор эдеэлүүлхэбди. Үнеэдтэ силос үгтэжэ, мүн hаагдаhан hүнэй хирээр хараалжа, таряа талханай зүйл эдюулэгдэхэ юм.

Үбэлжэлгын үедэ адуу малаа бүхыдэнь уhаар хангажа шадахабди. Бодо мал бүлеэн уhаар уhалагдаха байна.

Үбhэ тэжээлые гамтайгаар гаргашалхын тула гүүртэ, отаранууда тэрэниие графигай ёhоор, арбан хоногто нэгэ дахин фуражир хубаажа байха. Бүхы гүүртэ, отаранууда үбhэ тэжээл хэжэ үгэхэ кормушканууд түхеэрэгдэнхэй.

Иигэжэ манай артелиин гэшүүд үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэриие дүүргэжэ, адуу малаа тобир тарганаар ондо оруулха байhандаа найдана.

С. Бильгаев.
колхозой түрүүлэгшэ.

СОВЕТ АРАДАЙ ХАНИ НҮХЭР

(Зүүн Сибирьтэ Ярослав Гашегэй хэhэн хүдэлмэри тухай)

Чехиин уран зохёолшо Ярослав Гашегэй ажабайдал болон ажалябуулгые совет хүнүүд ехэ hонирходог юм. Энэншье ойлгосотой. Ярослав Гашек «Солдат Швейкын ушаралта ябадал» гэжэ ном бэшэhэн, элитэ ехэ уран зохёолшо байхаhаа гадна, мүн пролетарска интернационализмын түлөө тэмсэгшэ, революционер, манай арадай үнэн сэхэ хани нүхэр байгаа. Гартаа буу барин, Улаан Сэрэгэймнай зэргэдэ ябажа, Октябриин хубисхалай түйлалтануудые аршалан хамгаалалсаhан, Соведүүдэй орониие өөhэдынгөө хоёрдохи эхэ орон гэжэ тоолодог хариин революционернүүдэй нэгэниинь Гашек байhан юм. Росси, Чехословакиин арадуудай ахадүү ёhоной хани харилсаатай байха хэрэгтэ эрдэм бэлигээ, дүй дүршэлөө тэрэ дууhан зорюулаа hэн.

РКП(б)-гэй хариин бүлэгүүдэй бии боложо эхилхэдэ, 1918 оной март hарада Ярослав Гашек Коммунистическэ партиин зэргэдэ ороо. Хариин бүлэгүүд (Чехословаки, Венгри, Германиин болон бусад) өөhэд өөhэдынгөө яhатанай пленэй солдадуудай дунда революционно номнол дэлгэрүүлдэг, эб найрамдалай болон социализмын үзэл сурталнэбтэрүүлдэг байгаа. Партиин VIII съезд дээрэ Ленин ЦК-гэй тоосоото элидхэл хэхэдээ, хариин коммунистнуудай бүлэгүүдэй ажалябуулгые тон үндэрөөр сэгнээ. Иимэ коммунистнуудай тоодо Ярослав Гашек оролсоно.

Ярослав Гашек партиингаа даабаряар 1918 оной апрельдэ Зүүн фронт эльгээгдэжэ, 1919—1920 онуудта табадахи армиин политотделдэ хүдэлмэрилөө, колчагтаниие бута сохиходо хабаадалсаа, Уфаhаа Эрхүү хүрэтэр манай сэрэгүүдтэй ябалсаа. Тэдэ жэлнүүдэй туршада Гашек дайшалхы революционно hургаал абаад, Улаан Сэрэгэй элитэ ехэ политическэ хүдэлмэрилэгшэ болоhон байна.

Москва, Эрхүүгэй библиотекэнүүдэй архивуудта Гашегэй Зүүн Сибирьтэ хэhэн политическэ хүдэлмэриие харуулhан шэнэ документнүүдые олобобди.

Табадахи армиин политотделдэ байхадаа Ярослав Гашек оло янзын хүдэлмэри хэдэг, харюусалгатай уялга дүүргэдэг, бэлигтэй публицист, пропагандист, эмхидхэгшэ байгаа гэжэ тэдэ документнүүд харуулна. Интернациональна таhагай дарга, табадахи армиин политотделэй даргын орлогшо байхадаа, Гашек эмхидхэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулдаг hэн. Энээнhээ гадна, Ярослав Гашек табадахи армиин политотделэй «Вестник ПОАРМА-5» гэжэ журналые, мүн баhа тус политотделэй хэблэдэг немецкэ «Штурм», венгерскэ «Рогам», бурят «Үүрэй туяан» (Заря») гэжэ газетэнүүдые гаргадаг, сэрэгэй пленэйхидэй, чехословацка корпусойхиной дунда политическэ хүдэлмэри хэдэг hэн.

Эрхүүдэ хэблэгдэдэг байhан газетэ, журналнуудта Гашек хэдэ хэдэн хурса статьянуудые бэшэжэ хэблээ. Тэдэнэй тоодо «Һайндэртэ зорюулан», «Экспедициин аппарадайхин ямар дутуутайб» гэхэ мэтын статьянуудынь оролсоно.

«Һайндэртэ зорюулан» гэжэ багахан хэмжүүртэйшье hаа, гүнзэгы удхатай статьянь табадахи армида ВЦИК-гэй революционно Улаан тугые барюулгатай дашарамдуулан бэшээтэй. Колчагай диилдэhэн ябадал Антантын империалистнуудай булимтаралгын түсэбүүдэй буруу hүрэhые гэршэлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Улаан Сэрэгэй, тэрэ тоодо табадахи армиин илалтанууд «Империалистнуудые номгоруулжа, эб найрамдал тухай хэлэдэг болохыень баадхаа. Энээн тухай бодожо үзэхыень, хүндэлэлэй тугуудые манайхин булад хатуу арминуудтал барюулдаг юм гэжэ мэдэхыень Японой дипломадуудта дурадханабди»,—гэжэ Гашек бэшэнэ. «Экспедициин аппарадайхин ямар дутуутайб» гэжэ статья соогоо Улаан Сэрэгэй частьнуудта партийна, советскэ хэблэлэй муугаар хүргэгдэдэг тухай бэшэнэ. «Экспедици болбол хангалгын таhагай нэгэ хубинь мүн, тиимэhээ ном, газетэнүүдые зөөлгэдэ эдеэ хоол зөөдэгтэл адляар хандаха ёhотой... Тэед частиин политическэ байдалыешье, ячейкэнүүдэй эрилтыешье, газетэ, ном үнинэй харангүй абиртажа байhан хүнүүдые экспедици харадаа абанагүй»,—гэжэ хоёрдохи статья соогоо автор тэмдэглэнэ.

Венгер, немец, бурят хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэдэг байhан газетэ, хуудаhануудта статья, уряануудые Гашек бэшэдэг байгаа.

Энээнhээ гадна Ярослав Гашек комсоставай курсануудта, армиин партийна hургуулида лекци уншадаг, Эрхүүгэй олон зоной хабаадалгатай суглаанууд дээрэ элидхэл хэдэг hэн. Жэшээнь, Эрхүүгэй хүдэлмэришэд болон Улаан Сэрэгшэдэй депутадуудай горсоведые hунгалгада зорюулагдаhан интернациональна митинг дээрэ, мүн хитад эрхэтэндэ зорюулагдаhан хоёр мянган хүн зоной хабаадалгатай ехэ суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн байгаа.

Ярослав Гашек табадахи армиингаа штабта РКП(б)-гэй райкомой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилhэн, Эрхүүгэй хүдэлмэришэд болон улаан сэрэгшэдэй депутадуудай горсоведэй гэшүүнээр (депутадаар) hунгагдаhан байгаа. КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай Центральна архивта хадагалаатай үнэмшэлгэнь, гэшүүнэй билетынь энээниие гэршэлнэ.

Партийна болон советскэ байгуулалтын дүй дүршэлые Гашек анхаралтайгаар шудалжа үзэдэг, политотделэй агитатор, инструкторнуудhаа орохон материалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлдэг байhаниинь документнүүдhээ харагдана. Табадахи армиин политотделэй эмхидхэл-мэдээсэлэй таhагые хүтэлбэрилхэ зуураа, ехэ дутуу дундануудтухай инструкторнуудай элидхэhэн саарhанhаа абажа хабсарган, РКП(б)-гэй бурядай таhаг, Эрхүүгэй губком, губревком болон бусад организацинуудта бэшэг эльгээдэг hэн. Гашегэй гараа табиhан иимэ документнүүд Эрхүүгэй областной партийна архивта, Улаан Сэрэгэй Центральна архивта олон бии юм.

Гашек табадахи армиин интернациональна таhагые хүтэлбэрилжэ байхадаа Улаан Сэрэгэй интернациональна частьнуудта, мүн Сибириин элдэб яhатанай, тэрэ тоодо бурят зоной дунда политическэ хүдэлмэри хэдэг hэн. Табадахи армиин интернациональна болон советскэ таhагуудай агитатор-инструкторнууд Сэлэнгын, Түнхэнэй, Ангарай, Эхирэд-Булгадай бурят аймагуудта ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, нютагай партийна, советскэ эмхинүүдтэ туhалдаг, хүн зоной дунда Улаан Сэрэг тухай, Совет засагай политика тухай элидхэл, хөөрэлдөө, суглаа, митингнүүдые үнгэргэдэг байгаа.

Һүүлэй үедэ Эрхүүдэ байхадаа Ярослав Гашек тусгаар армиин табадахи политическэ таhагай начальнигай орлогшоор хүдэлмэрилөө гэжэ хэдэн документнүүд гэршэлнэ. Тоосоо, бэшэг, захиралтануудта тэрэ гараа табиhан байна. Жэшээлбэл, «интернациональна таhагай инструктор-агитатор Дамдинцыренов Дабаае бурядай дунда политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэри хэхын тула Сэлэнгын аймагта эльгээхэ»,—гэжэ 1920 оной октябриин 11-дэ Гашегэй гараа табиhан захиралта соо бэшээтэй.

Ярослав Гашек РКП(б)-гэй Эрхүүгэй губкомой дэргэдэхи Чехословацка таhагта тон эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилдэг, тэрэнэй президиумэй гэшүүн байгаа. Тэрэшэлэн Чехословакиин коммунистнуудай агитаци, пропагандын таhагай Дальна Востогтохи бюрогой гэшүүн байгаа. Чехословакиин коммунистнуудай Эрхүүдэхи таhаг гэшүүдээ партийна, советскэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулдаг hэн. Гашегтэй хамта мүн бэшэшье хэдэн чехословацка коммунистнууд Эрхүүдэ хүдэлмэрилөө. Жэшээнь, мүнөө СССР-эй Наукануудай Академидэ хүдэлдэг, элитэ ехэ эрдэмтэ, философ Эрнест Кольман табадахи армида харюусалгатай политическэ хүдэлмэри ябуулдаг байгаа.

Ярослав Гашек 1920 оной сентябрьда болоhон Эрхүүгэй губпартконференцидэ хабаадалсажа, Зүүн Сибириин чехословацка коммунистнуудай зүгhөө амаршалгын үгэ хэлээ.

1920 оной октябрьда Чехословакиин компартиин уряагаар Ярослав Гашек Эрхүүhээ эхэ орондоо мордожо, арад зонойнгоо арюун нангин хэрэгтэ революционно эршэ хүсэеэ, эрдэм бэлигээ зорюулаа.

Б. САНЖИЕВ, доцент.

Танигдахаар бэшэ болоо

Хуушан московско харгы дээрэ Поперечное гэжэ тосхон байдаг. Тэрэ тосхон хуушан барилгануудтай болошоhон, hуурин зоной зариманиинь өөдэ уруугаа нүүжэ ябашаhан байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай hүүлээр тосхоной түхэл шэнжэ хубилгагдаа. Һүүлшын хэдэн жэл соо эндэ олон шэнэ гэр баригдаа. Олонхи гэрнүүдынь шиферээр хушагдаба. Эндэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой правлениин байшан баригдаа, ажахын олон барилганууд хэгдээ.

Энэ жэл тосхоной түб дунда эхин hургуулиин байшан баригдажа тушаагдаба. Электростанциин байра баригдаа. Олон колхозни-гууд, эндэ нүүжэ ерэгшэд шэнэ гэртэ ороhон байна.

Ойрын жэлнүүдтэ тосхондо хүдөөгэй клуб, библиотекэ, байрын олон гэр баригдаха юм.

В. Байбородин.

Яруна.

Футбол

Манайхид үшөө дахин шүүгдэшоо...

Намарай намжаа дулаахан эдэ үдэрнүүдтэ спортоор һүүлшын тулалдаанууд боложо байна. Футболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө «Б» классай зургаадахи зонын командануудай мүрысөөн дүүрэхэ ойротоо. Үнгэрһэн амаралтын үдэр Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Улан-Удын «локомотивайхид» Кемерово городой «Шахтер» командын футболистнартай уулзаа. Манай республикын ниислэл—Улан-Удэдэ энэ жэлэй сезоной һүүлшын уулзалга болоһон туладань харагшад ехэ олоор сугларба. Тиигэбэшье тэдэнэр ехээр һонирхожо, футболистнарай тулалдаае хараагүй ха.

Футболистнуудай тулалдаан түрүүшын хахадта алишье талаһаа адлирхуу добтолготойгоор боложо үнгэрөө. Манайхидай воротада айлшад хэды дахин дүтэлбэшье, илалта туйлажа шадаагүй. Хоёр—гурба дахин тохёолдоһон бэрхэшээлэй үедэ «Локомотивай» вратарь шударгы бэрхээр бүмбэгэнүүдые барижа абаа. Тиигэжэ командаяа абарһан байна.

Хоёрдохи хахадта тулалдаан аба абаһаар түргэн темптэйгээр эхилбэ. Забһарлалгын һүүлээр хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада кемеровэйхид «локомотивайхидай» ворота руу түрүүшынгээ бүмбэгэ оруулжархёо. Энээнэй һүүлээр уланудынхид добтолгоёо шангадхабашье, амжалта туйлажа шадаагүй. Манай командын футболистнар-добтологшод Хунгуреев, Дерновой гэгшэд урдынхидаал адли үүсхэлгүйгөөр наадаа.

Энэ ушарые хараадаа абажа, айлшад улам шанга добтолго хээ. Тиигэжэ нааданай хоёрдохи хахадай дүүрэхын урдахана, кемеровэйхидэй командын капитан үшөө нэгэ бүмбэгэ манайхидай ворота руу сохижорхёо. Иигэжэ энэ уулзалга 2:0 гэһэн тоотойгоор айлшадай илалтаар дүүрэө.

И. Иванов.

Зураг дээрэ: «Шахтер» командын добтологшо манайхидай ворота руу бүмбэгэ үдьхэлжэрхибэ.

А. Мантаевай фото.

Лотерейн билет эмхитэйгээр тараана

Улан-Удэ городой предприятинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд болон алба хаагшад хоёрдохи лотерейн билет олоор худалдан абажа байна. Мяха-консервын комбинадта 36 мянган түхэригэй билет худалдагдаа. Модоной заводойхид хорёод мянганай билед-тэй болоо.

Мүнөө Улан-Удын нөөсэлгын кассанууд хахад миллионһоо дээшэ түхэригэй лотерейн билет худалдаад байна.

Зарим түрүү предприятинуудта лотерейн билет тараалга эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Агитаторнууд болон хүтэлбэрилэгшэд лотерейн биледэй ямар ехэ удха шанартай байһые ажалшадта ойлгуулжа үгэнэ. Жэшээнь «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Патрушев иигэжэ хөөрэбэ: «хоёрдохи лотерейн билет гаргаха тушаа РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой һүүлээр 7 хүндэ даалгабари үгэжэ, хүдэлмэришэдэйнгээ дунда лотерей тараалгаар ойлгууламжын хүдэлмэри эмхидхээ һэмди. Мүнөө хүдэлмэришэднай 5205 түхэригэй билет абанхай, саашадаа үшөө абаха байна...».

Тус артельдэ лотерейн билет тараалгаар томилогдоһон Лидия Смерных, Наталья Музыко гэгшэд тус бүридөө 1150—1075 түхэригтэ билет худалдаа. Артелиин хүдэлмэришэд Г. Михайлова, О. Андреева гэгшэд лотерейн түрүүшын биледээр 1275 түхэригэй ковёр, оёдолой машина шүүһэн байна. Тиихэдэ олон хүн мүнгэн шүүбэридэ тудаа һэн.

Н. Петров.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Хитадай Арадай Республикада атомна реактор, циклотрон ашаглалгада үгтэбэ

ПЕКИН, сентябриин 27. (ТАСС). Туршалга хэхын тулада бүтээгдэһэн 10 мянган киловатт хүсэтэй атомна түрүүшын реактор, тэрэшэлэн 24 миллион электроновольтын циклотрон Хитадта Пекин шадар мүнөөдэр ашаглалгада үгтэбэ.

Атомна реактор болон циклотронiие ашаглалгада үгэлгын баярай ёһололдо партийна, гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагшад, эрдэмтэд, Хитадай олониитын түлөөлэгшэд, дипломатическа корпусой гэшүүд, Хитадай болон бусад оронуудай журналистнууд ерээ.

Гүрэнэй соведэй премьерын орлогшо Не Жун-чжэнь атомна реактор болон циклотроной ашаглалгада оруулагдаһан тухай актда гар табяа.

Туршалгын реактор болон циклотронiие ашаглалгада үгэһэн ушар Хитадай коммунистическэ партиин илалта, хитад болон совет арадуудай агууехэ хани барисаанай шэнэ бэелэл мүн болоно гэжэ Не Жун-чжэнь хэлээ. Реактор болон циклотронiие ашаглалгада үгэһэн ябадал промышленность болон хүдөө ажахые эрид ехээр дэбжээхэ, үйлэдбэриин хүсэ улам хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха байна гээд, тэрэ тэмдэглэбэ.

Реактор болон циклотрон байгуулха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө, Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Советскэ Союзай правительство болон аралта, советскэ мэргэжэлтэдтэ Гүрэнэй соведэй зүгһөө Не Жун-чжэнь баясхалан хүргөө.

Удаань КНР-эй Шэнжэлхы ухаанай академиин президент Го Мо-жо дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Атомай хүсэ хэрэглэхэ талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи главна управлениин начальнигай орлогшо Д. В. Ефремов үгэ хэлэжэ, түрүүшын атомна реактор болон циклотрон ашаглалгада үгэжэ, шэнжэлхы ухаан болон техникэ хүгжөөхэ талаар ехэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан агууехэ хитад арадые амаршалаа.

СССР-һээ КНР-тэ байдаг посольствын советник Н. Г. Судариков баярай ёһолол дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Удаань КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Чэнь И улаа ягаан лентые таһа хайшалжа, атомна реактор, циклотрон ашаглалгада үгтөө. Хитадта атомна физикэ саашадань хүгжөөхэдэ ехэ удха шанартай научно-техническэ энэ шухала түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэритэй сугларагшад танилсажа, ехээр һонирхоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIII сесси

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 26. (ТАСС). Энэ үдэрэй үглөөнэй пленарна заседани дээрэ Ирагай, Голландиин, Тунисай, Либериин делегадууд үгэ хэлээ.

Ирагай делегат Хашин Джавад Дүтын Зүүн зүгэй оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ империалистическэ гүрэнүүдэй хамааралсажа байһые, алжир арадта эсэргүү колониальна шуһата дайнай үргэлжэлүүлэгдэжэ, Оман болон Аденэй хүн зондо эсэргүү ябуулгануудай хэгдэжэ байһые эрид шууд буруушаагаа.

Удаань Голландиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Лунс үгэ хэлээ. Голланди Хойто-атлантическа эзэрхэг түримхэй бүлэглэлэй гэшүүн байһаниинь мэдээжэ юм. Гэбэшье Дүтын болон Дунда Зүүн зүгтэ Америка, Англиин хэһэн интервенциие, Хитадай Арадай Республикада эсэргүүгээр США-гэй хэжэ байһан хорото аашануудые сэхэ дэмжэхэһээ зүрхэсэһэн байха юм.

ООН-эй Уставай гол ёһонуудые «үнэн сэхээр» сахихые уряалха зуураа, Индонезиин Республикын таһаршагүй хубинь бологшо Баруун Ирианиие эзэмдэжэ байһан орон — Голландиин түлөөлэгшэ «ООН-эй гол ёһонуудые эбдэнэ, эзэрхэг түримхэй ябуулга хэнэ» гэжэ Индонезиин Республикые Генеральна Ассамблейн трибунаһаа үгэ хэлэхэдээ, гэмнэһэн байна бшуу.

Тунисай Республика байгуулагдажа, тэрэнэй бэеэ даанхай байдал мэдэрэгдэһэн болобошье, энэ бишыхан араб гүрэнэй болон Франциин хоорондохи харилсаанай үшөөл бэрхэшээлтэй байһан тухай, алжир арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл тухай Тунисай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Садок Мокаддем хэлэһэн байна.

Үглөөнэй заседаниин түгэсхэлдэ, Либериин гадаадын хэрэгүүдэй министр Дукули үгэ хэлээ.

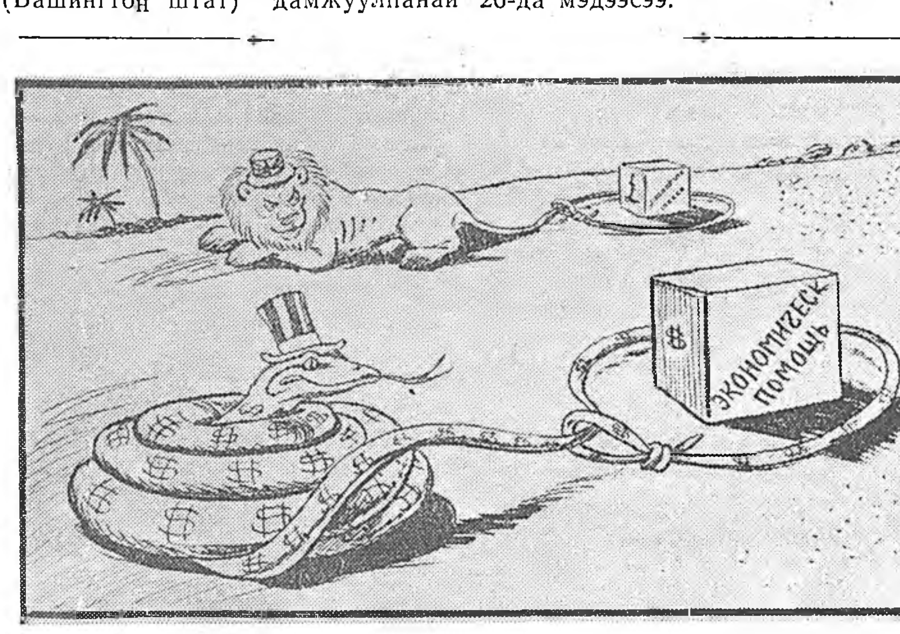
НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 26. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн сентябриин 26-най үдэрэй заседани дээрэ Белорусска делегациие толгойлогшо, БССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр К. В. Киселев үгэ хэлээ. Эб найрамдал аршалан хамгаалха зорилгоор Генеральна Ассамблей тодорхой шиидхэбэринүүдые абаха бэзэ гэжэ дэлхэйн бүхы арадууд хүлеэжэ байна гээд тэрэ мэдүүлээ. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэмжээ-ябуулганууд тухай Советскэ правительствын меморандум соо найруулагдаһан дурадхалнууд шэнэ дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие зайсуулха, буу зэбсэг яаралтайгаар бүтээлгэһээ уламжалан бүри ехэ боложо байһан хүндэ хүшэр налогһоо арад зониие сүлөөлхэ зорилготой юм гэжэ БССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр онсолон тэмдэглээ.

Ливан, Иорданиһаа, Америка, Англиин сэрэгүүдые түргэнөөр гаргаха тухай Генеральна Ассамблейн онсо яаралтай сессиин нэгэн дуугаар баталан абаһан тогтоолой мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй байһые һануулаад, Хитадай Арадай Республикада эсэргүүгээр Америкын хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгые США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес болон баруун оронуудай бусад зарим делегадуудай зүбтүүлхэ гэжэ оролдолго гаргаһыень БССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр элишэлһэн байна.

Гватемалын гадаадын хэрэгүүдэй министр Х. Мурильо, Малайска Федерациин болон Португалиин делегадууд заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Америкын залан шэглүүлэгдэдэг һомонуудые табиха шэнэ дивизион Тайвань эльгээгдэбэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 27. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Сиэтлһээ (Вашингтон штат) дамжуулһанай ёһоор хоёрдохи ракетнэ дивизион Тайвань эльгээгдээ гэжэ Америкын армиин түлөөлэгшэ сентябриин 26-да мэдээсээ.

АРЬЯАТАДАЙ УРЬХА...

ТАСС-эй фотохронико.

Бирмын дотоод... политическэ бай...

ПЕКИН, сентябриин 27.
Синьхуа агентство Рангун...
жэ дамжуулба: тушаалһаа...
премьер-министрын тушаа...
хыень зэбсэгтэ хүсэнүүд...
ральна штабай начальник...
лейтенант Не Вин гэгшэд...
хал оруулааб. Тэрэ зүбшөө...
гэжэ үсэгэлдэр үдэшэ ра...
үгэ хэлэхэдээ, Бирмын пре...
нистр У Ну мэдүүлһэн бай...
Винiие дэмжэхыень У Ну...
ниие уряалаа.

Тушаалһаа бууха шал...
тайлбарилхадаа, У Ну ни...
лээ: Бүгэдэниитын...
үнгэргэхэ гэжэ урда тээнь...
байгааб. Зүгөөр орон дото...
шон байдалые хараадаа а...
ноябрьда бүгэдэниитын...
үнгэргэбэл, ёһотойл...
һунгалта боложо шадахагү...
тобшолол хэхэ баатай боло...
наб.

Зургаан һара болоод бү...
тын һунгалта үнгэргэхэ з...
премьер-министрын тушаа...
хыень Не Виндэ би дур...
байнаб гэжэ У Ну мэдүүл...

Сентябриин 26-да Не Ви...
гээһэн бэшэгээ У Ну унша...
бэшэг соогоо У Ну иигэжэ...
бэ. Октябриин 28-да парл...
сесси зарлаад, тэрээн дээ...
шаалһаа бууһанайнгаа...
премьер-министрын тушаа...
дидадаар генерал-лейтенан...
ниие дэбжүүлхэб. Арадай...
лөөгэй антифашистска ли...
кабинедтэ хабаадалсахагүй...
шиидхээ гээд У Ну мэдээс...
энэ лигиин түлөөлэгшэ бол...

Зэбсэгтэ хүсэнүүд...
ушарта хүсэ хэрэглэхэгүй,...
када хамааралсахагүй, хар...
тэ ябадалтай тэмсэл хэхэ...
тусгаар анхарал хандуулха...
найдуулга үгэхыень саашад...
гуулагдаха Не Винэй ка...
У Ну уряалаа.

Орон дотороо амгалан...
хангахыень, бэеэ абанги п...
наринаар баримталхыень У...
шадаа байгуулагдаха ка...
мүн лэ уряалһан байна.

Генерал-лейтенант Не Ви...
тябриин 26-да харюугай бэ...
гээхэдээ, У Нугай дурадха...
намжа дурадхалнуудые зү...
байһанаа элишэлһэн байх...
Орон дотороо амгалан бай...
гахын, бэеэ абанги политика...
хын тулада бүхы хүсэлэл ...
го гаргахаб гэжэ Не Вин...
лаа.

Америкын сэрэгүүдые га... тухай асуудал Ливана... Министрнүүдэй Совет зү... хэлсэбэ

БЕЙРУТ, сентябриин...
(ТАСС). Ливанһаа Америкы...
гүүдые гаргаха тухай асуу...
ванай Министрнүүдэй Совет...
шынгээ заседани дээрэ ү...
зүбшэн хэлсээ гээд, хэблэ...
сэбэ.

Уласхоорондын шэнжэлэл

ХИТАД ТУШАА ЯБУУЛДАГ АМЕРИКЫН ПОЛИТИКЫН ПАНХАРУУДТАЛГА

Арадай Хитадта эсэргүү, дайсан харша политика ябуулха гээшэ Америкын империализмын гадаадын политикын гол шухала зүйлэй нэгэн болонхой. Хитадта агууехэ революциин илалта туйлагдажа, юһэн жэлэй урда тээ, 1949 оной октябриин 1-дэ Хитадай Арадай Республикын бии боложо, Алас Дурна зүгтэ Америкын ябуулдаг политикада айхабтар шанга сохилтын үгтөөшье һаань, США-гэй засагаархид Хитадые эзэмдэхэ гэһэн артэнэг түсэбһөө мүнөө хүрэтэр арсаадүй. КНР-эй бии болоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд, тэдэнэрэй политическэ, дипломатическа, сэрэгэй талаар Хитадые хорото муухайгаар үһэридэг байһан дээрэһээнь, мүнөө дэлхэйн дайнай аюул бии болоод байна.

Өөрынгөө энэ хорото политикые сагааруулхын тулада, Америкын правительство арадай Хитадые хардажа, Хитад уласхоорондын эрхые «эбдэнэ» гэжэ түрүүн хашхаралдаад, һүүлээрнь тэрэниие «булимтаран добтологшо» гүрэн гэдэг болоо. Иигэжэ хардалга хэхэ зуураа, вашингтонойхид арадай Хитадые мэдэрхэгүй, тэрэниие Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида оруулхагүй гэһэн политика эхилээ һэн.

Гэбэшье КНР-ые мэдэрүүлхэгүй гэһэн США-гэй политикань эшэгүүритэ муухайгаар буруу һүрэһэн байна. Бүри 1950 оной мартын һүүл багаар 580 миллион гаран хүн зоной ажаһуудаг 14 капиталистическэ орон КНР-ые мэдэрһэн байха юм. Харин мүнөө дэлхэйн 30 гаран орон арадай Хитадтай дипломатическа харилсаа тогтоонхой. Тиигэжэ, Хитад гансаарданги байдалда ороо бэшэ, харин США-гэй политикань буруу һүрөө юм.

Дэлхэйн олон гүрэнэй арадай Хитадые мэдэрбэшье һаань, США-гэй правительство мүнөө хүрэтэр Хитадые мэдэрхэ дурагүй. Хитад тушаа ябуулдаг политикынгаа буруу һүрэлгэһөө һургаал абажа, Алас Дурна зүгтэ ябуулдаг политикаяа хубилгахын орондо США КНР-ые ООН-до түлөөлүүлхэгүй гэжэ байха шадалаараа оролдожо байна. 1950 онһоо эхилэн, Америкын делегаци США-һаа дулдыданги оронуудые баадхан, жэл бүри Генеральна Ассамблейн сессээр хуули буса шиидхэбэри абхуулжа, ООН-до КНР-ые оруулха тухай асуудал хаража үзэхэ гэһэн дурадхалые дэмжүүлнэгүй. Гэбэшье жэл ерэхэ бүри Америкын дипломадуудай иимэ шиидхэбэри абуулхань хэсүү бэрхэтэй боложо байна. ООН-һоо чанкайшистнарые намнажа, 600 миллион зонтой Хитадта хуулита һууряа эзэлхэ арга олгохо гэһэн эрилтэ бүхы дэлхэйн зон улам шангаар табина.

КНР-ые үһэрин, США-гэй эзэрхэг түримхэй ябуулга хэһэнһээ боложо, Алас Дурна зүгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ дайнай болохо бодото аюулай мүнөө бии болоод байһан дээрэһээ, ООН-до Хитадые түлөөлүүлхэ тухай асуудалые Генеральна Ассамблейн XIII сесси дээрэ хаража үзэлгэ онсо ехэ удха шанартай асуудал байгаа. Эгээл энэ асуудалаар сессиин эхилхын урда тээ, мүн сессиин эхилһээр түрүүшын хоёр неделидэ айхабтар шанга үгэ буляалдаан болоо юм. Өөһэдынгөө һанамжые ондоо гүрэнүүдээр дэмжүүлхын тулада Америкын дипломадууд байха шадал соогоо арга мэхэ гаргаа. «Хэрбээ коммунистическэ Хитадые ООН-до түлөөлүүлхэ тухай асуудалаар баалалта, идхалгагүйгөөр голосованиин болодог һаа, Хитад үни ООН-до ороод байха һэн» гэжэ Генеральна Ассамблейн сессиин нээгдэхын урда тээ «Вашингтон пост энд Таймс Геральд» газетэ бэшэһэн байна.

Тиигээд Вашингтоной дипломадуудай ондоо делегацинуудые ехээр идхан, баалан, тухирһан дээрэһээнь лэ ООН-до Хитадые оруулха тухай асуудалаар мүнөөшье «ёһото һайн голосовани» болоогүй. Тиигэжэ агууехэ хитад арад Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида баһа оронгүй үлөө. Гэхэтэй хамта иимэ «илалта» туйлаһан Америкын засагаархид ехээр баярланагүй. Урдынхидал адли үгэ дуугүйгөөр Америкын һанамжые дэмжэдэг олон гүрэнэй үсөөниинь мүнөө тэрэниие дэмжээ. Гэхэтэй хамта КНР-ые ООН-до оруулхын түлөө тэмсэдэг гүрэнүүд нилээд олошороо. КНР-ые ООН-до түлөөлүүлхэ тухай асуудал сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха гэһэн Индиин дурадхалые дэмжэн, 29 делегаци голосовалаа. Харин 1953 ондо иимэ дурадхалай түлөө 10 голос үгтэһэн байгаа. «Хитад тушаа Америкын ябуулдаг юрэнхы политикые дэмжэдэг гүрэнүүд эрид үсөөрөө» гэжэ «Нью-Йорк Уорлд телеграм энд Сан» газетэ шаналан бэшэһэн байна.

ХОЁР ЗАМ

Гансал Франциин арад зондо бэшэ, харин Европодохи уласхоорондын харилсаанай саашанхи хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай асуудал мүнөө Францида шиидхэгдэжэ байна. Тэндэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдэй хойноһоо бүхы дэлхэйн зон айхабтар анхаралтайгаар адаглан харана. Франци эб найрамдалай, демократиин замаар саашадаа хүгжэхэ гү, али тэндэ ганса хүнэй, бодото дээрээ фашистска гурим байгуулагдаха гү? Арад зоной дунда асуултын үнгэргэгдэһэнэй һүүлээр энэ асуудал гол түлэб эли болохо юм.

Хэрбээ шэнэ конституциин проектын абтаа һаань, Франци фашизмын замда орохо болоно. Конституциин шэнэ проект зохёогшод—эгээл хархис хүсэнүүд, мүнөөнэй де Голлиин правительствые засагта оруулһан хүнүүд, хаандал адли хизааргүй ехэ эрхэ президентдэ олгохо гэһэн гол шухала зүйл проект соогоо оруулanхай. Гэхэтэй хамта, арад зоной түлөөлэгдэдэг зургаан болоһон парламентын эрхые айхабтар ехээр хаһаха гэжэ тэдэнэр хараалаа.

Арад зоной асуултын урда тээ Франциин засагаархид шэнэ конституциин хархис удхые далдалхын тулада, худал хуурмаг номнол, идхалга хэжэ, эгээлэй французуудые мэхэлхэ гэжэ оролдожо байна. Гэбэшье Францида республика үгы болгогдохоёо байна гэжэ Франциин ажалшад һайн ойлгоно. Мүнөөнэй засагаархидай Францида республиканска байгуулалта усадхажа, фашистска гурим тогтоохо зорилготой байһан тухайнь үшөө ямар баримта эли тодоор гэршэлнэб гэхэдэ, де Голлиин правительствын засаг баридаг болоһонһоо хойшо бүхы орон дотор фашистска түхэлэй, тэдээндэ дүтэрхы элдэб организацинууд эдэбхитэй ябуулга хэжэ эхилээ, полициинхид түрүү үзэлтэй, демократическа организацинуудай, тэдэнэй хэблэлэй органуудые ехээр мүрдэдэг, хашадаг хабшадаг болонхой. Эдэ бүгэдэ фашистнуудай засагай тогтохын урда тээ, 1933 ондо Германида болоһон үйлэ хэрэгүүдтэй адли гэжэ «Правда» газетын редакциин асуудалнуудта харюусахадаа, нүхэр Н. С. Хрущев тэмдэглэһэн байна.

Мүнөө Францида тогтоһон байдал тушаа эб найрамдалда дуратай бүхы дэлхэйн хүнүүд үшөө ямар шалтагаанһаа һанаата болоноб гэхэдэ, Франциин засагаархид гадаадынгаа политикые булимтархы шэглэлтэй болгохо гэжэ оролдожо байна. Алжир арадта эсэргүү дайгаа саашадань үргэлжэлүүлхэ гэһэн тэдэнэй шиидхэбри, мүн Баруун Германиин канцлер Аденауэртэй де Голлиин һаяхан хэһэн хэлсээн энээн тухайнь гэршэлнэ.

Франциин засагаархидай ябуулгые америкынхидэй ...жа байһаниинь дэмы бэшэ... цида боложо байгаа үйлэ... дые Вашингтоной засага... хажуу тээһээнь, хамаарха... хаража байһан хэбэр үзүү... һаань, США-гэй зарим хү... лэгшэд Америкын сэрэгэй... каһаа Францие бүри ехэ... дыданги болгохо гэһэн тү... хёожо байна. «Сентябриин... болохо арад зоной асуулт... нерал де Голлиин гайхамша... та туйлахыень США хүсэн... Америкын засагаархидай т... шэ Эмануэль Селлер сен... 23-да Парижда пресс-конф... хэхэдээ мэдүүлээ.

Франциин компартиин ү... ороной түрүү хүсэнүүд харх... бүүдтэ эсэргүүсэн эрид шуу... жэ эхилээ, арад зоной ас... үедэ «үгы» гэжэ хэлэхыень ... гоо бүхы зониие уряална. Г... энэ тэмсэлдээ хүсэеэ нэг... гэхэдэнь, Ги Молле түрүү... руунай социалистнууд ... ехэ һаад тэдээндэ уша... байна. Франциин ажалшад... лөөлэгшэд гээшэбди гэжэ... хуурмагаар бэеэ нэрлэдэг... циалистнууд бодото дээрээ... этэгээдүүдтэ туһална. Гэбэш... нөөнэй Франциин бүхы тү... сэнүүд ямаршье хүндэ хүш... далай тохёолдобол, өөрын... гэнүүдые улам нэгэдүүлэн... жа, хархис этэгээдүүдэй д... до харюу үгэхэ зам оложо... гээд нүхэр Хрущев тэмдэг...

Н. ЧИГИ...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46,32, зам. редактора—32,74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-1... культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00851. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 467...